

MADEN KANUNU

Kanun Numarası	: 3213		
Kabul Tarihi	: 4/6/1985		
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 15/6/1985	Sayı : 18785		
Yayımlandığı Düstur	: Tertip : 5	Cilt : 24	Sayfa : 446

Amaç:

Madde 1 – Bu Kanun madenlerin milli menfaatlere uygun olarak aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenler.¹

Madenler:²

Madde 2 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/1 md.)

Yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü madde bu Kanuna göre madendir.

Madenler aşağıda sıralanan gruptara göre ruhsatlandırılır:

I. Grup madenler

- a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl.
- b) Tuğla-kiremit kili, Çimento kili, Marn, Puzolanik kayaç (Tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruptarda yer almayan kayaçlar.

II. (Değişik: 10/6/2010-5995/1 md.) Grup madenler

- a) (Değişik: 4/2/2015-6592/1 md.) Kalsit, Dolomit, Kalker, Granit, Andezit, Bazalt gibi kayaçlardan agreja, hazır beton ve asfalt yapılarak kullanılan kayaçlar.
- b) Mermer, Traverten, Granit, Andezit, Bazalt gibi blok olarak üretilen taşlar ile dekoratif amaçla kullanılan doğal taşlar.
- c) (Ek: 4/2/2015-6592/1 md.) Kalsit, Dolomit, Kalker, Granit, Andezit, Bazalt gibi kayaçlardan entegre çimento, kireç ve kalsit öğütme tesisinde kullanılan kayaçlar.

III. Grup madenler

Deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik halde bulunan tuzlar, karbondioksit (CO₂) gazı (jeotermal, doğal gaz ve petrollü alanlar hariç) Hidrojen Sülfür (7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla).

¹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle bu fıkra "madenlerin" ibaresinden sonra gelmek üzere "milli menfaatlere uygun olarak" ibaresi eklenmiştir.

² 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanunun 1inci maddesiyle; bu maddenin (III) numaralı bendinin sonuna "Hidrojen Sülfür (7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla)" ibaresi eklenmiş; (IV) numaralı bendinin (b) alt bendine "taşkömürü," ibaresinden sonra gelmek üzere "kömüre bağlı metan gazı," ibaresi eklenmiş, alt bendin sonunda yer alan "Radyoaktif Mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum)" ibaresi çıkarılmış ve alt bendin sonuna "Kokolit ve Sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla)" ibaresi eklenmiştir.

IV. Grup madenler

a) Kaolen, Dikit, Nakrit, Halloysit, Endellit, Anaksit, Bentonit, Montmorillonit, Baydilit, Nontronit, Saponit, Hektorit, İllit, Vermikülit, Allofan, İmalogit, Klorit, Sepiyolit, Paligorskit (Atapuljit), Loglinit ve bunların karışımı killer, Refrakter killer, Jips, Anhidrit, Alünit (Şap), Halit, Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, Klor, Nitrat, İyot, Flor, Brom ve diğer tuzlar, Bor tuzları (Kolemanit, Uleksit, Borasit, Tinkal, Pandermite veya bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer Bor mineralleri), Stronsiyum tuzları (Selestin, Stronsyanit), Barit, Vollastonit,

Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Olivin, Dunit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Asbest (Amyant), Manyezit, Huntit, Tabii Soda mineralleri (Trona, Nakolit, Davsonit), Zeolit, Pomza, Pekştayn, Perlit, Obsidiyen, Grafit, Küükürt, Flüorit, Kriyolit, Zımpara Taşı, Korundum, Diyasporyit, Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden Kuvars kumu, Feldispat (Feldispat ve Feldispatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit), Nefelinli Siyenit, Kalsedon (Sileks, Çört).

b) Turba, Linyit, Taşkömürü, (...)³ Antrasit, Asfaltit, Bitümlü Şist, Bitümlü Şeyl, (...)² Kokolit ve Sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla).

c) Altın, Gümüş, Platin, Bakır, Kurşun, Çinko, Demir, Pirit, Manganez, Krom, Civa, Antimuan, Kalay, Vanadyum, Arsenik, Molibden, Tungsten (Volframit, Şelit), Kobalt, Nikel, Kadmiyum, Bizmut, Titan (İlmenit, Rutil), Alüminyum (Boksit, Gipsit, Böhmit), Nadir toprak elementleri (Seryum Grubu, Yitriyum Grubu) ve Nadir toprak mineralleri (Bastnazit, Monazit, Ksenotim, Serit, Oyxsenit, Samarskit, Fergusonit), Sezym, Rubidyum, Berilyum, İndiyum, Galyum, Talyum, Zirkonyum, Hafniyum, Germanyum, Niobyum, Tantalyum, Selenyum, Telluryum, Renyum.⁴

ç) (Ek: 4/2/2015-6592/1 md.) Uranyum, Toryum, Radyum gibi elementleri içeren radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddeler.

V. Grup madenler

Elmas, Safir, Yakut, Beril, Zümrüt, Morganit, Akuvamarin, Heliodor, Aleksandirit, Agat, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal (İrize Opal, Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opal), Kuvars kristalleri (Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü, Avanturin, Venüstaşı, Gül Kuvars), Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Topaz, Aytaşı, Turkuaç (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amozonit, Lületaşı, Labrodorit, Epidot (Zeosit, Tanzonit), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrodit, Granat Minarelli (Spesartin, Grosüller Hessianit, Dermontoit, Uvarovit, Pirop, Almandin), Diaspor Kristalleri, Kemererit.

VI. (Ek: 10/6/2010-5995/1 md.; Mülga: 4/2/2015-6592/1 md.)

Bu grplarda yer alan madenlerin özellikleri ile bu maddede yer almayan bir madenin grubunun tespitine ait esas ve usuller Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

³ 4/6/2016 tarihli ve 6719 sayılı Kanunun 5inci maddesiyle, bu alt bentte yer alan "kömüre bağlı metan gazi," ibaresi metinden çıkarılmıştır.

⁴ 19/8/2021 tarihli ve 31573 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4384 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile, bu bentte yer alan madenlerden alüminyum, bakır, çinko, demir, krom ve kurşun için belirlenen Devlet hakkı oranlarının %25 artırılmış olarak uygulanmasına karar verilmiştir.

Bu Kanuna göre verilen ruhsatlar başka amaçla kullanılmaz.

Tanımlar :

Madde 3 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/2 md.)

Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır:

Bakanlık : Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı.

Genel Müdürlüğü: (Değişik:14/2/2019-7164/5 md.) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü.

Takaddüm Hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan öncelik.

Ruhsat Hukuku : Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülükleri.

Buluculuk : (Değişik:14/2/2019-7164/5 md.) Herhangi bir ruhsat döneminde bir kaynak veya rezervin ulusal maden kaynak ve rezerv raporlama koduna göre hazırlanmış rapor sonucunda ortaya çıkartılması.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Ruhsat: (Değişik:14/2/2019-7164/5 md.) Madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Genel Müdürlükçe verilen belge.

Beyan : (Değişik:14/2/2019-7164/5 md.) İlgililerin resmi kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile yazılı ve/veya elektronik ortamda vermiş oldukları belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : (Değişik: 4/2/2015-6592/2 md.) Kaynağın üç boyutu ile belirlenmiş olan ve bu boyutlar içerisinde sürekliliği konusunda en az risk taşıyan, jeolojik, madencilik, metalürjik, ekonomik, pazarlama, hukuki, çevresel, sosyal, mali etkenlerin altında ve günün şartlarında işletilebilir kısmı.

Ekonomik Cevher : (Mülga: 4/2/2015-6592/2 md.)

Kamulaştırma : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan kamulaştırma kararı.

Nezaret : İşletmelerin teknigine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi.

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesih : (Mülga:14/2/2019-7164/5 md.)

Faaliyet Raporu : (**Mülga: 4/2/2015-6592/2 md.**)

Teknik Belge : Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan imalât haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belge.

Satış Bilgi Formu : (**Mülga: 4/2/2015-6592/2 md.**)

Faaliyet Bilgi Formu : (**Mülga: 4/2/2015-6592/2 md.**)

Arama Faaliyet Raporu : Ruhsat sahalarında yürütülen arama faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilmesi gereken belge.

İmalât Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılış şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Proje : (**Değişik: 4/2/2015-6592/2 md.**) Yer kabuğundaki maden kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla dönük seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut bir potansiyel talebini karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmaları düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma ırsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belge.

İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu : (**Değişik:14/2/2019-7164/5 md.**) Madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları.

Maden Hakları : (**Değişik:14/2/2019-7164/5 md.**) Madenlerin aranması, bulunması, görünür rezervinin geliştirilmesi ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddî imkânlar.

Teminat : (**Mülga: 4/2/2015-6592/2 md.**)

Devlet Hakkı : (**Değişik:14/2/2019-7164/5 md.**) Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen ve ödeme yükümlülüğü ruhsat sahibine ait olan kısım.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

Mücbir Sebep : Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan ve benzeri haller.

Beklenmeyen Haller : Tenör, jeoloji, pazarlama, ullaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumları.

Altyapı Tesisi: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) Madencilik faaliyetleri için zorunlu ve temdit dahil ruhsat süresi ile sınırlı olan yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, madencilik faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyulan elektrik enerjisini karşılamak üzere kurulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız enerji üretim tesisi, bant konveyör, havai hat, kuyu tesisi, şantiye binası, yemekhane, atölye, kantar tesisi, maden stok alanı, pasa döküm alanı, atık barajı, trafo, patlayıcı madde ve müştamilatı deposu gibi geçici yapı ve binaları.⁵

⁵ 4/4/2023 tarihli ve 7451 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu tanımda yer alan "enerji nakil hattı," ibaresinden sonra gelmek üzere "madencilik faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyulan elektrik enerjisini karşılamak üzere kurulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız enerji üretim tesisi," ibaresi eklenmiştir.

Geçici Tesisler: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesisleri.

Kurul: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) (**Mülga:14/2/2019-7164/5 md.**)

Tesis: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri.

Maden Arama Projesi: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) Arama ruhsat sahasında bir termin planı dahilinde, ekonomik olarak işletilebilecek bir maden yatağı bulabilmek için arama süresi boyunca yapılacak olan arama faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin gerçekleştirilemesine yönelik yatırım bilgilerini ve mali yeterliliği içeren projeyi.

Ön İnceleme Raporu: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) Hedef sahayı seçmenin gerekçeleri, nedenleri ve aranacak maden/madenlerin belirtildiği; mevcut bilgiler doğrultusunda hazırlanmış yorum ve değerlendirmeleri içeren raporunu.

Ön Arama Faaliyet Raporu: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.; Değişik: 4/2/2015-6592/2 md.**) Ön arama döneminde maden arama projesinde belirtilen madene yönelik elde edilen veriler doğrultusunda tenör/kalite tahminini içeren kaynak raporu.

Genel Arama Faaliyet Raporu: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.; Değişik: 4/2/2015-6592/2 md.**) Genel arama döneminde madene yönelik maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile detay arama dönemine ilişkin öngörülen sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ait bilgileri içeren kaynak raporu.

Detay Arama Faaliyet Raporu: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.; Değişik: 4/2/2015-6592/2 md.**) Detay arama döneminde madene yönelik maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ilişkin bilgileri ve diğer belgeleri kapsayan kaynak raporu.

Kaynak: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.; Değişik: 4/2/2015-6592/2 md.**) Yerkabuğunda veya derinliklerinde; biçim, nitelik ve nicelik olarak muhtemel ekonomik bekentileri karşılayacak katı, sıvı ve gaz birikimleri.

Oda Sicil Belgesi: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) Mühendislerin odaya üyeliklerinin devam ettiğine dair yılda bir kez alınan belgeyi.

Muhammen Bedel: (**Ek: 10/6/2010-5995/2 md.**) I. Grup (a) bendi madenler için mülk sahibinin izni alınarak verilen ruhsatlarda veya ruhsat süre uzatım işlemlerinde madenin cinsi, rezervi ve yeri dikkate alınarak ilgili il özel idaresi tarafından belirlenen bedeli.

İşletme Faaliyet Raporu: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.**) Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış tutarı ve miktarı, stok ve bunun gibi bilgiler ile toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi mali durumu gösteren ve şekli yönetmelikle belirlenen belge.

Rezerv: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.**) Kaynağın, boyutları ve tenörü/kalitesi belirlenmiş ve günün şartlarında ekonomik olarak üretilebilir ve işlenebilir kısmı.

Muhtemel Rezerv: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.**) Sürekliliği görünür rezervde olduğu

kadar tarif edilemeyen, ekonomik işletilebilirliği jeolojik, madencilik, metalürjik, ekonomik, pazarlama, hukuki, çevresel, sosyal ve mali etkenler ile ilgili belirsizlikler içeren cevher miktarı.

Ruhsat Bedeli: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.)** (**Değişik:14/2/2019-7164/5 md.)** Taban bedelinin, ruhsatın yürürlükte kaldığı takvim yılı sayısı, maden grubu, cinsi ve alan büyülüklerine göre belirlenen katsayılarla çarpılarak ekli (1) ve (2) sayılı tablolarda gösterildiği şekilde hesaplanarak her yıl ocak ayının sonuna kadar; arama ruhsatlarında tamamı Genel Müdürlüğün bütçesine ve işletme ruhsatlarında ise %30'u (...)⁶ Genel Müdürlüğün bütçesine, %70'i ise genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına yatırılması gereken tutar.

Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.)** (**Değişik:14/2/2019-7164/5 md.)** Genel Müdürlükçe yetkilendirilen, bu Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlamaya yetkili ve bunlardan sorumlu olan, şirket hisselerinin yarısından fazlasının sahibinin mühendis olduğu ya da bünyesinde nitelik ve nicelikleri yönetmelikle belirlenen mühendisler çalıştırılan maden arama ruhsat sahibi veya işletmesi olan tüzel kişiler.

Fizibilite Dönemi: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.)** Detay arama faaliyetleri sonunda belirlenen maden kaynağının ekonomik değer olarak işletilebilirliğini göstermek amacıyla yapılacak çalışmaların gerçekleştiği dönemi.

Fizibilite Raporu: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.)** Bir cevher kaynağının ekonomik olarak işletilebilirliğini göstermek amacıyla jeolojik, madencilik, metalürjik, ekonomik, pazarlama, yasal, çevresel, sosyal ve mali etkenlerin önerilen maden projesinde yeterli ayrıntıda incelendiği kapsamlı raporu.

İşletme Projesi Uygulama Raporu: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.)** Üretim faaliyetine geçirilinceye kadar işletme projesinin uygulanmasına ilişkin olarak yönetmelikte belirtilen süre ve esaslar kapsamında Genel Müdürlüğe sunulması gereken rapor.

Daimi Nezaretçi: (**Ek: 4/2/2015-6592/2 md.)** İşletmede daimi olarak istihdam edilen maden mühendisini.

Maden İşletme Faaliyetleri: (**Ek:14/2/2019-7164/5 md.)** Üretime yönelik hazırlık çalışmaları ve üretim için yapılan faaliyetler.

Madencilik Faaliyetleri: (**Ek:14/2/2019-7164/5 md.)** Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafi, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik geçici tesislerin yapılması.

Görünür Rezerv Geliştirme Hakkı: (**Ek:14/2/2019-7164/5 md.)** Ruhsat sahibi ile veya ihalelik sahalara ilişkin Genel Müdürlük ile gerçek/tüzel kişiler ve/veya kamu kurum ve kuruluşları arasında yapılan sözleşme kapsamında, Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv

⁶ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu tanımada yer alan “çevre ile uyum planı çalışmalarını temin etmek üzere teminat olarak, %20’si” ibaresi madde metninden çıkarılmış, “%50’si” ibaresi “%70’i” şeklinde değiştirilmiştir.

Raporlama koduna göre hazırlanmış rapor ile belirlenen görünür rezervden, bu görünür rezervi ortaya çıkaran gerçek/tüzel kişiler ve/veya kamu kurum ve kuruluşlarının aldığı pay.

Teknik Eleman: (**Ek:14/2/2019-7164/5 md.**) İşletme tekniği, büyülüğu ve yapısal durumu göz önüne alınarak, Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında istihdam edilen maden, jeoloji, jeofizik mühendisleri ve ihtiyaç hâlinde harita mühendisleri ile diğer mühendisler.

Kurul: (**Ek:19/7/2025-7554/2 md.**) Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilen Cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Hazine ve Maliye Bakanı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile izinler hakkında karar vermeye yetkili bakanlıkların bakanlarından oluşan, çalışma usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenen kurul.

Rehabilitasyon: (**Ek:19/7/2025-7554/2 md.**) Madencilik faaliyetleri nedeniyle bozulan, topoğrafyası değişen alanlara yönelik; emniyetli hâle getirme, düzenleme, duraylılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreatif alanları oluşturma, bitkilendirme, ağaçlandırma, kimyasal ve fiziksel iyileştirme kapsamında yapılan çalışmalar.

Rehabilitasyon Bedeli Hesabı: (**Ek:19/7/2025-7554/2 md.**) Rehabilitasyon çalışmalarının giderlerinde kullanılmak üzere; I. Grup (a) bendi madenlerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı veya il özel idaresi adına, diğer maden grup ve bentlerinde Genel Müdürlüğü adına kamu bankaları nezdinde açılan, ruhsat sahiplerine ait teminatların bulunduğu özel hesap.

Tahsil Dairesi: (**Ek:19/7/2025-7554/2 md.**) Bu Kanuna göre 6183 sayılı Kanun kapsamında takibi gereken alacaklardan I. Grup (a) bendi madenlere ilişkin olanlar için yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı veya il özel idaresinin ilgili tahsil birimi, diğer grup ve bentlere dâhil madenlere ilişkin olanlar için ilgili vergi dairesi.

Devletin hükmü ve tasarrufu:

Madde 4 – Madenler Devletin hükmü ve tasarrufu altında olup, içinde bulundukları arzin mülkiyetine tabi değildir.

Hakların bölünmezliği, devir ve intikali:

Madde 5 – (Değişik fıkra:14/2/2019-7164/6 md.) Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat (takaddüm), arama ruhsatı, buluculuk, görünür rezerv geliştirme ve işletme ruhsatı haklarının hiçbir hisselere bölünmez. Her biri bir bütün hâlinde muameleye tabi tutulur.

(**Değişik fıkra: 4/2/2015-6592/3 md.**) Maden ruhsatları, görünür rezerv geliştirme hakkı ve buluculuk hakkı devredilebilir. Devir yapılmadan önce arama ve işletme ruhsatlarının devredildiği tarihteki ruhsat bedelinin iki katı tutarında devir bedeli alınır. Devir Bakanlık onayı ile gerçekleşir.⁷

Durum maden siciline şerh edilir. Devir muamelesi maden siciline şerh edilmesi ile

⁷ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu fıkra “Maden ruhsatları” ibaresinden sonra gelmek üzere “görünür rezerv geliştirme hakkı” ibaresi eklenmiştir.

tamam olur.

Maden hak ve vecibeleri miras yolu ile intikal eder. Bu hak ve vecibeler, bütün mirasçıların vekaletini havi bir vekaletname ile 6 ncı maddede belirtilen niteliklere sahip mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulü ile halleder. Eger dava söz konusu değil ise 6 ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar fesh edilir. (**Mülga son cümle: 4/2/2015-6592/3 md.)(...)**

(**Ek fıkra: 4/2/2015-6592/3 md.**) Devir ve intikal işlemlerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Madenler üzerindeki hakların devir ve intikali bu Kanun ve yönetmelikte gösterilen hükümlerin tatbikini geciktirmez.

Maden hakkı:

Madde 6 – Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına, (...)⁸ Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir.

Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Devlet memurları, diğer kamu görevlileri, Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilatında çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel, arama, (...)⁹ ve işletme ruhsatı alamaz.⁹

Maden arama veya işletme hakkını haiz iken memur olanlar memuriyete geçişlerinden itibaren 6 ay zarfında bu haklarını devretmeye mecburdurlar.

3 üncü fíkradaki yasaklamaya tabi olup miras yoluyla kendisine maden ruhsatı intikal eden mirasçı, durumundaki mani hal ortadan kalkmadığı takdirde 5 inci maddenin 4 üncü fíkrası hükmü uygulanır.

(**Ek fıkra:14/2/2019-7164/7 md.**) Buluculuk ve görünür rezerv geliştirme hakları, maden siciline bilgi amaçlı şerh edilir. 24 üncü maddenin üçüncü fíkrası hükümleri kapsamında ruhsat hukukunun sona ermesi hali hariç ruhsatın devri, intikali, terki ve ruhsatın iptali, sicile şerh edilmiş buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarını ortadan kaldırır. Genel Müdürlük, buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarının tarafı değildir.

Madencilik faaliyetlerinde izinler¹⁰

Madde 7 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/3 md.)

⁸ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 7 ncı maddesiyle bu fíkrada yer alan “madencilik yapabileceği statüsünde yazılı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

⁹ Bu fíkrada yer alan “ön işletme”ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, aynı Kanunun 37 ncı maddesi ile de fíkrada yer alan “ilgili dairenin” ibaresi “Genel Müdürlüğün” olarak değiştirilmiştir.

¹⁰ Bu madde başlığı “Maden faaliyeti izne tabi yerler:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(İptal birinci fikra: Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/2009 tarihli ve E.: 2004/70, K.: 2009/7 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 10/6/2010-5995/3 md.) Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımin çevresel etkileri, şehirleşme ve benzeri hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda kazanılmış haklar korunmak kaydıyla, ilgili kurumların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından kısıtlama getirilebilir. İlk müracaat veya ihale yolu ile yapılacak ruhsatlırmalarda müracaatın yapılacağı alanlar diğer kanunlar ile getirilen kısıtlamalar gözönüne alınarak Bakanlıkça ruhsat müracaatına kapatılabilir. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır. Bu Kanun dışında madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü kısıtlama ancak kanun ile düzenlenir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) (Değişik ikinci fikra: 19/7/2025-7554/3 md.) Özel çevre koruma bölgeleri, 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu göre korunan alanlar, sulak alanlar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, ormanlar, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu göre ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu göre korunması gereklili alanlar, birinci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında kalan sit alanları ile madencilik amacı dışında tahsis edilen ve Genel Müdürlük tarafından uygun görüş verilen elektrik santralleri, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, petrol, doğal gaz ve jeotermal boru hatları gibi yatırım alanlarına ait koordinatlar ilgili kurumlar tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) (Değişik üçüncü fikra: 19/7/2025-7554/3 md.) Ormanlar hariç ikinci fikra kapsamında bildirilen alanlarda ruhsat düzenlenmeden önce Genel Müdürlük, ilgili kuruma proje hakkında görüşünü sorarak izin talebinde bulunur. İlgili kurum değerlendirmelerini tamamlayarak üç ay içinde izin talebine cevap verir. Bu süre içerisinde cevap verilmemesi durumunda ilgili kuruma Genel Müdürlükçe bir ay ilave süre verilir. Bu süre sonunda da karar bildirilmezse, izin verilmiş sayılır. Verilen izin, işletme ruhsatına geçiş veya temdit değerlendirmelerinde o alanda devam eder. Ancak idarenin projede veya rehabilitasyon projesinde değişiklik talep etmesi mümkündür.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) (Değişik dördüncü fikra: 19/7/2025-7554/3 md.) Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre Genel Müdürlüğün talebi üzerine üç ay içinde yirmi dört ay süreyle bedelsiz izin verilir. Genel Müdürlükçe talep edilmesi halinde izin süresi on iki ay uzatılır. Genel Müdürlükçe alınan bedelsiz izne ilişkin taahhüt senedi Orman Genel Müdürlüğüne verilir. Ancak verilen bedelsiz iznin işletilmesi, gerçek ve tüzel kişilere devredilmesi veya işlettilmesi halinde alınması gereken bedeller Orman Genel Müdürlüğünün özel bütçe hesabına yatırılarak, bedelli taahhüt senedi en geç bir ay içerisinde Orman Genel Müdürlüğüne verilir. Bu fikranın yürürlüğe girmesinden önce verilen izinler ruhsat süresince

devam eder ve altı ay içerisinde Genel Müdürlüğe devredilir. Arama faaliyeti için izin verilen alanlarda mücbir sebepler ve kısıtlayıcı yasal hükümler hariç işletme faaliyetine de izin verilir. İzin süreçlerinde mevzuatı gereği alınması gereken kurum görüşleri, çevresel etki değerlendirmesi belgesi gibi belgeler Genel Müdürlükçe alınır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından verilen izin, çevresel etki değerlendirmesi yönünden uygun görüş olarak kabul edilir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında maden arama ve işletme faaliyetleri ile bu faaliyetler için gerekli geçici tesislere çevresel etki değerlendirme raporunda belirlenen esaslar dahilinde izin verilir. Alınan izinler, temditler dahil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) Uygulanan yöntem, teknoloji ve derinliğe bağlı olarak projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunan yeraltı madencilik faaliyetlerinin tekabül ettiği yüzey alanı için herhangi bir izin alınmaz. Yeraltı madencilik faaliyetlerine bağlı olarak gerekli olan yerüstü tesisleri veya galeri ağzının isabet ettiği alan için gerekli izinlerin alınması zorunludur.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) (Değişik yedinci fikra:19/7/2025-7554/3 md.) Ruhsat düzenlendikten sonra alan, izne tâbi hâle gelse dahi madencilik faaliyetlerine devam edilir. Ancak ruhsat sahasında kültür varlığının tespiti hâlinde madencilik faaliyetlerine devam edilebilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü aranır. Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüş vermemesi durumunda Genel Müdürlük tarafından hesaplanan yatırım giderleri tutarındaki tazminat, lehine kısıtlama kararı verilen idarenin bütçesinden ruhsat sahibine ödenir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) Kazanılmış haklar korunmak kaydıyla içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 1000-2000 metre mesafe genişliğindeki şeritte galeri usulü patlatma yapılmaması, alıcı ortama arıtma yapılmadan doğrudan su deşarj edilmemesi şartıyla çevre ve insan sağlığına zarar vermeyeceği bilimsel ve teknik olarak belirlenen maden arama ve işletme faaliyetleri ile altyapı tesislerine izin verilir. 2000 metreden sonraki koruma alanı içinde çevresel etki değerlendirmesi raporuna göre yapılması uygun bulunan maden istihracı ve her türlü tesis yapılabilir. Ancak faaliyet sırasında alıcı ortama yapılacak deşarjlarda ilgili yönetmelikte belirtilen limitlere uyulması zorunludur.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatları il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından verilir. **(Ek cümle:14/2/2019-7164/8 md.)** Maden ruhsat sahalarında, maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler dışındaki faaliyetler ve/veya tesisler için Bakanlığın izni olmaksızın hiçbir surette işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenemez. Bu ruhsatların verilmesi sırasında 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerine göre belediyelerin tahsil ettiği işyeri açma izni harcı büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, büyükşehir belediyesi olmayan illerde il özel idaresi tarafından tahsil edilir. Bu bedelin % 50'si ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına aktarılır. Bu alanların belediyelerin mücavir alanı içerisinde

kalması durumunda tahsil edilen harcın % 50'si ilgili belediyenin hesabına aktarılır.¹¹

İlgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde; ruhsat alanlarında ilgili Kanun esaslarına uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler Genel Müdürlüğü bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur.¹²

(Değişik onbirinci fıkra:19/7/2025-7554/3 md.) Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülür. Çevresel etki değerlendirmesi sürecinde ilgili kurumlar görüşlerini en geç üç ay içinde verir. Kurumların ilave süre talep etmeleri halinde en fazla bir ay ek süre verilir. Tüm değerlendirmelerini tamamlayarak bu süreler içinde görüş bildirmeyen kurumun görüşü olumlu kabul edilir. İzin vermiş kurumlar çevresel etki değerlendirmesi sürecinde olumsuz görüş veremez. Çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı alınan madencilik faaliyetleri için, ilgili kurum tarafından varsa mali yükümlülükler alınarak en geç bir ay içinde diğer işlemler tamamlanır.

(Değişik fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hükmü uygulanmaz. İmar planı bulunmayan alanlarda yapılan veya yapılacak olan madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler ve bunların müstemilatı için imar planı yapılmaz. İşletme ruhsatları, tapu kayıtları ile çevre düzeni ve imar planları notuna işlenir. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müstemilatı, inşaat ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak, yapıların fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve ilgili il özel idaresine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına bildirilmesi zorunludur. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müstemilatı niteliğindeki yapıların, ruhsat sahibi tarafından madencilik faaliyetinin sonlandırılmasını müteakip bir yıl içinde kaldırılması, bunlardan çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı alınmış olanların, çevresel etki değerlendirmesi raporunda belirtildiği şekli ile her iki alanda da yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant konveyör, havai hat ve kuyu tesislerinin ilgili idarenin onayı ve talebi doğrultusunda bedelsiz olarak kalmasına izin verilebilir. Diğerlerinin ise süresinde yerinden kaldırılması veya çevre ile uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin bu yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, çevre ve insan sağlığı bakımından sorumlulukları devam eder. Ruhsat sahibi tarafından yapılması gereken işlemler valilik veya ilgili idare tarafından yerine getirilerek yapılan masraflar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı

¹¹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle bu fıkra "il özel idareleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı" ibaresi, "hacı" ibaresinden sonra gelmek üzere "büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, büyükşehir belediyesi olmayan illerde" ibaresi eklenmiştir.

¹² 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, bu fıkra yer alan "bu yönetmelik" ibaresi "ilgili Kanun" şeklinde değiştirilmiştir.

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.¹³

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu mesafeler, ihtiyaç halinde madencilik faaliyetlerinin boyutu, emniyet tedbirleri ve arazinin yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe göre yürütülür.

(Değişik fıkra: 14/2/2019-7164/8 md.) Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan ya da gerçek veya tüzel kişilere ait diğer yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, kamu yararı açısından yatırımların önceliği ve önemini tespit etmek üzere, ilgili Bakanlığın uygun görüşü alınarak Bakanlık tarafından verilir. Bakanlık tarafından alınan bu kararlar, kamu yararı kararı yerine geçer. Maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale geldiği alanın ruhsattan taksir edilmesine veya ruhsatın iptal edilmesine Bakanlık tarafından karar verilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Herhangi bir yatırım yapılmamış I. Grup ve II. Grup (a) bendi madenler, mücîr, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddeleri için verilen ruhsatlar ile görünür rezervi belirlenmemiş diğer grup maden ruhsat sahaları ile çakışan aynı yerdeki diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilir. Ruhsatlı sahalarda görünür rezervi belirlemek üzere yapılan sondaj, kuyu, galeri, desandre gibi işler için yapılan yatırımların ve maden varlığının belgelenmesi durumunda tespit edilen görünür rezerv alanı dışındaki alanlar için, diğer yatırımların madencilik faaliyetlerini engellemeyeceğine Genel Müdürlükçe karar verilmesi halinde diğer yatırım için izin verilir. Bu alanlarda ruhsat sahibi tarafından yapılmış yatırımı etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Bakanlık tarafından verilir. İşletme ruhsat alanı içerisinde ancak işletme izni veya görünür rezerv alanı dışındaki bir alanda diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilebilir. Yatırımin işletme izni veya görünür rezerv alanı ile çakışması durumunda, Bakanlık tarafından karar verilir. Arama ruhsatı döneminde hiçbir yatırım yapılmamış ise diğer yatırımlara engel teşkil etmez.¹⁴¹⁵

(İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/2009 tarihli ve E.: 2004/70, K.: 2009/7 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 10/6/2010-5995/3 md.; Mülga fıkra: 2/7/2018-

¹³ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle bu fıkra "İşletme ruhsatları" ibaresinden sonra gelmek üzere "tapu kayıtları ile" ibaresi ve "il özel idaresine" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına" ibaresi eklenmiştir.

¹⁴ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan "I. Grup" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve II. Grup (a) bendi" ibaresi eklenmiştir.

¹⁵ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle bu fıkralarda yer alan "Kurul" ibareleri "Bakanlık" şeklinde değiştirilmiştir.

KHK-700/99 md.)

(Değişik fikra: 10/6/2010-5995/3 md.) Bakanlık tarafından verilecek kararlarda; görünür rezerv alanı ile diğer yatırımin çakışması halinde öncelikle madenin makul bir sürede üretilebilme imkanının olup olmadığı, ara ve uç ürüne yönelik madenciliğe dayalı sanayi tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılayan ruhsatlı sahalarda, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif alanların bulunup bulunmadığı dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/3 md.; Değişik: 4/2/2015-6592/4 md.) Bakanlık veya Genel Müdürlük tarafından gerekli görülmesi hâlinde hazırlatılan rapor, danışmanlık ücretleri, yapılacak tetkik ve incelemeler için gerekli yolluk, gündelik ve benzeri tüm harcamalar yatırımcı veya ruhsat sahibi tarafından karşılanır. Ayrıca Bakanlık veya Genel Müdürlük kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin veya yatırım sahibinin yatırım giderleri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir. **(Ek cümle:14/2/2019-7164/8 md.)** Yatırım çakışması işlemleri nedeniyle Bakanlıkça veya Genel Müdürlükçe herhangi bir sebeple ödenmek zorunda kalınan tutar, lehine karar verilen tarafa rücu edilir. Yatırım giderlerinin tespiti ve tazmin esasları Genel Müdürlük tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/8 md.) Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş izinler, temditler dahil ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir. Ruhsatın temdit edilmesi hâlinde madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş bütün izinler temdit süresi sonuna kadar hiçbir işleme gerek kalmaksızın uzatılmış sayılır.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/8 md.) Çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya on üçüncü fikraya aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti hâlinde 46.579 TL tutarında idari para cezası uygulanarak bu alandaki işletme faaliyetleri durdurulur. Bu ihlalleri tespit eden kamu kurum ve kuruluşu diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına durumu bildirir. Bu ihlallerin ilk tespit tarihinden itibaren, ilk tespit dâhil üç yıl içinde üç kez yapıldığının tespiti hâlinde ise ruhsat iptal edilir.

(Ek fikra:14/2/2019-7164/8 md.) Ruhsat sahalarında ruhsat sahipleri, madencilik faaliyetleri ve madenlerin işlenmesine yönelik faaliyetler dışında hiçbir faaliyette bulunamaz ve geçici tesisler dışında herhangi bir tesis veya alt yapı tesisi kuramaz. Ruhsat sahalarında ruhsat sahibi veya diğer gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları ancak Bakanlık tarafından uygun görülmESİ hâlinde ticari veya sınai faaliyette bulunabilir.

(Ek fikra:14/2/2019-7164/8 md.) Maden ruhsat sahalarında rezerv kaybına sebebiyet verilmemesi için, arazinin vasfına bakılmaksızın ruhsat sahaları hafriyat toprağı, cüruf, inşaat yıkıntı atığı ve benzeri atıklar için döküm alanı olarak kullanılamaz, maden ruhsat sahalarına kamu kurum ve kuruluşları tarafından döküm izni verilemez. Ancak maden ruhsat sahalarında rezervin bittiğinin Genel Müdürlükçe tespiti hâlinde Genel Müdürlükçe kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Rezervin bittiğinin tespit edilememesi veya rezervin varlığının tespiti hâlinde ise Genel Müdürlüğe kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan döküm izni talepleri onbeşinci fikra kapsamında yatırım çakışması olarak değerlendirilir ve ilgili hükümlere göre

sonuçlandırılır. İhalelik sahalar için de arazinin vasfına bakılmaksızın, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınması zorunludur. Bu fikra hükümlerine aykırı hareket edenlere 10 uncu maddenin yedinci fıkrasında belirtilen idari para cezasının on katı tutarında idari para cezası uygulanarak bu faaliyetler durdurulur, yapılan dökümün ruhsat sahasından veya ihalelik sahadan kaldırılması için altı ay süre verilir, bu süre içerisinde kaldırılmaması hâlinde bu fikra kapsamındaki idari para cezası iki katı olarak uygulanır. Bu işlemler valilik veya ilgili idare tarafından yerine getirilerek, yapılan masraflar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(Ek fikra:19/7/2025-7554/3 md.) Üçüncü veya dördüncü fikra uyarınca ilgili kurum tarafından IV. Grup ile stratejik veya kritik madenlere izin verilmeyen hâllerde; sahanın rezerv potansiyeli, yeri, cinsi ve ekonomiye katkısı gibi hususlar dikkate alınarak Bakanlıkça yapılacak başvuru üzerine izin hakkında nihai karar, üstün kamu yararı çerçevesinde Kurul tarafından verilir. Kurul, madencilik faaliyeti lehine karar verirse ilgili kurum bir ay içinde izin kararını Genel Müdürlüğe gönderir ve ruhsat düzenlenir.

Stratejik veya kritik madenler:

Madde 8 – (Mülga: 26/5/2004 – 5177/38 md.) (Başlığı ile Birlikte Yeniden Düzenleme:19/7/2025-7554/4 md.)

Arz kesintisi veya yüksek fiyat artışı hâlinde ciddi ekonomik sorunlar veya güvenlik zafiyeti doğurabilecek, sanayi üretiminin temel girdilerinden olan ve yüksek arz riski taşıyan madenler, kritik maden olarak kabul edilir.

Ulusal güvenlik ve ekonomik refah için yüksek öneme sahip olan ve iç veya dış etkenler nedeniyle arzı kısıtlanabilecek madenler, stratejik maden olarak kabul edilir.

Stratejik veya kritik madenler, Millî Savunma Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınarak Bakanlık tarafından tespit edilir.

Stratejik veya kritik madenlere ilişkin madencilik faaliyetleri için 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri doğrultusunda acele kamulaştırma yapılabilir.

Bir önceki yıldaki üretim miktarının yüzde onunu geçmemek kaydıyla stratejik veya kritik madenlerin belirli bir oran veya miktarda ruhsat sahiplerince stoklanmasına Cumhurbaşkanıca karar verilebilir.

Maden teşvik tedbirleri:¹⁶¹⁷

Madde 9 - (Değişik: 26/5/2004 – 5177/4 md.)

(Değişik birinci fikra: 10/6/2010-5995/4 md.) Madencilik faaliyetleri Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen teşviklerden yararlanılır. Ancak hazır beton, asfalt ve yapı elemanları üretim tesisleri, imalat sanayi sektörü dışında madencilik faaliyeti kapsamında değerlendirilmez.

Ürettiği madeni yurt içinde ve kendi tesiste işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının % 50'si ve IV. Grup (c) bendi madenlerden altın, gümüş ve platin için ise Devlet hakkının % 40'ı alınmaz. **(Ek cümle: 29/12/2005-5446/1 md.; Değişik ikinci cümle: 4/2/2015-6592/5 md.)** Bu hüküm I. Grup madenler, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler ve mıçır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol ve benzeri yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için uygulanmaz.

(Mülga üçüncü fikra: 29/12/2005-5446/1 md.)

(Ek fikra: 28/11/2017-7061/47 md.) Bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında ihale edilecek II. Grup (c) bendi ve IV. Grup maden sahaları, 47 nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devredilen maden sahaları, bu kuruluşlar ve bunların bağlı ortaklıkları ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilecek maden sahaları için işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında ağaçlandırma bedeli hariç herhangi bir bedel alınmaz.

(Ek fikra: 28/11/2017-7061/47 md.) IV. Grup işletme izinli maden ruhsat sahalarının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdamı, yatırım ve ülke ihtiyaçları dikkate alınarak ara ve uç ürün üretmek şartıyla, bu ruhsatlardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere, on yıl süreyle 6831 sayılı Kanun kapsamında ağaçlandırma bedeli hariç diğer bedellerin alınıp alınmayacağına belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(Ek fikra: 28/11/2017-7061/47 md.) Bu maddenin dördüncü ve beşinci fikraları kapsamı dışındaki sahalardan işletme izni düzenlendiği tarihten başlamak üzere ilk on yıl süreyle 6831 sayılı Kanuna göre alınan arazi izin bedelinin %50'si alınır. Alınan arazi izin bedelinde her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispeti artışı dışında başkaca bir artış yapılmaz.

Beyan usulü:¹⁸

Madde 10 – Madencilik faaliyetlerinin bu Kanun hükümlerine göre devamı süresince teknik ve mali konularda yapılan (...)¹⁸ beyanlar ile yetkili kişilerce tanzim edilen raporlar doğru kabul edilir.

¹⁶ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci ve beşinci fikralarında yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁷ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle ikinci fikraya "% 50'si" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve IV. Grup (c) bendi madenlerden altın, gümüş ve platin için ise Devlet hakkının % 40'i" ibaresi eklenmiş ve dördüncü fikrada yer alan "dördüncü" ibaresi "beşinci" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁸ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle birinci fikrada yer alan "yazılı" ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fikraya "uygulanır" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve beyanlardaki hata ve noksanlıklar düzeltilinceye kadar maden üretim faaliyetleri durdurulur" ibaresi eklenmiş, yedinci fikrada yer alan "engelleyen ve" ibaresi "engelleyen ve/veya" şeklinde değiştirilmiştir.

Teknik elemanlar sadece ihtisas sahibi oldukları konularda beyanda bulunabilirler ve beyanları ile sorumludurlar. Ruhsat sahipleri ise teknik konular dışındaki tüm beyanlardan sorumludurlar.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/5 md.; Mülga fikra: 4/2/2015-6592/6 md.)

(Değişik fikra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Beyanlardaki hata ve noksanlıklar, idarenin tespiti ve sorumluların uyarılmasından itibaren iki ay içerisinde düzeltılır. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde 20.000 TL idari para cezası uygulanır ve beyanlardaki hata ve noksanlıklar düzeltilinceye kadar maden üretim faaliyetleri durdurulur.¹⁹

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/10 md.) Gerçek dışı veya yaniltıcı beyanda bulunmak suretiyle bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve/veya haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemana ve daimi nezaretçiye 1.000 TL idari para cezası uygulanır. Gerçek dışı veya yaniltıcı beyanların üç yıl içinde tekrarı hâlinde teknik elemana ve daimi nezaretçiye 5.000 TL idari para cezası uygulanarak bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağlı bulunduğu mesleki teşekkürle bildirilir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/5 md.) (Değişik fikra:14/2/2019-7164/10 md.) Daimi nezaretçi, atandığı ruhsat sahasındaki faaliyetleri düzenli bir şekilde denetleyerek tespit ve önerilerini daimi nezaretçi defterine haftada en az bir kez kaydetmek zorundadır. Bu süre içerisinde işletmede yeni bir durumun ve/veya işletme güvenliği açısından riskli bir durumun ortaya çıkması hâlinde bu hususu aynı gün deftere kaydetmesi zorunludur. Aksi takdirde daimi nezaretçiye 1.000 TL idari para cezası uygulanır. İkinci kez bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda daimi nezaretçiye 5.000 TL idari para cezası uygulanarak bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Daimi nezaretçi defterini, daimi nezaretçi ile ruhsat sahibi veya vekili imzalar. Defterin ibraz edilmemesi, ruhsat sahibi ya da vekili tarafından imzalanmaması veya düzenli tutulmaması hâlinde, ruhsat sahibine 31.054 TL idari para cezası verilir. Bu fikranın ihlalinin ruhsat sahibi veya vekili tarafından aynı yıl içerisinde tekrarı hâlinde idari para cezası iki kat olarak uygulanır.

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Gerçek dışı veya yaniltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve/veya haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası verilir. Bu fikranın ikinci kez ihlâli halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. **(Değişik cümle:14/2/2019-7164/10 md.)** İlk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde madde hükümlerinin üç kez ihlâl edildiğinin tespiti hâlinde ruhsat iptal edilir.²⁰²¹

¹⁹ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 6 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “teminat irad kaydedilir” ibaresi “20.000 TL idari para cezası uygulanır” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁰ 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle, bu fikrada yer alan “beş” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiştir.

²¹ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 6 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “ruhsat sahiplerinin teminatları irad kaydedilerek iki katına çıkarılır” ibaresi “ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası verilir” şeklinde değiştirilmiş ve yine bu fikranın üçüncü cümlende yer alan “teminat irad kaydedilerek” ibaresi metninden çıkarılmıştır.

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/5 md.; İptal altıncı fikra: Anayasa Mahkemesi'nin 15/1/2009 tarihli ve E.: 2004/70, K.: 2009/7 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 10/6/2010-5995/5 md.) (Değişik fikra: 14/2/2019-7164/10 md.) Bu Kanuna göre;

- a) Ruhsatın ait olduğu grup dışında veya birden fazla bendi bulunan grupta kendi bendi dışında veya üretim hakkı olmayan madenin üretilmesi ve/veya sevk edilmesi,
- b) Arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılmırken zorunlu olarak maden çıkarılması veya numune alınması dışında izinsiz üretim ve/veya satış yapılması,
- c) Ruhsat sahibinin kamulaştırılan alanı kamulaştırma amacıyla dışında kullanması ve/veya ruhsat alanını madencilik faaliyetleri dışında kullanması ve/veya kullandırması,
- ç) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılması,
- d) Genel Müdürlükçe faaliyeti durdurulan sahalarda üretim faaliyetinde bulunulması, sahanın güvenli hale getirilmesi ile ilgili faaliyetler sonucunda üretilen madenin ve/veya faaliyetler durdurulmadan önce üretilmiş stoktaki madenin Genel Müdürlükten izin alınmadan sevk edilmesi,
- e) Ruhsat sahasında yapılan üretim veya satışların beyan edilmemesi,
- f) Yapılmayan üretimin Genel Müdürlüğe yapılmış olarak beyan edilmesi,
- g) Arama faaliyet raporlarında yapıldığı beyan edilen asgari faaliyetlerin yapılmaması veya eksik yapılması,
- ğ) Patlatma izni olmaksızın patlayıcı madde kullanılarak üretim yapılması,
- h) İşletme ruhsatlarında işletme izni olmadan ve/veya işletme izin alanı dışında maden üretilmesi veya sevk edilmesi,

1) 7 nci madde kapsamındaki gerekli izinler alınmadan ve/veya gerekli izinlerin alınmadığı alanda maden üretilmesi veya sevk edilmesi,

haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkan veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar da gerçek dışı ve yaniltıcı beyanlar olarak kabul edilir.

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Bu maddede belirtilen şekilde ve/veya haksız yere iktisap edilen haklar geri alınır.²²

Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri mahfuzdur.

(Ek fikra: 4/2/2015-6592/6 md.) (Değişik fikra: 14/2/2019-7164/10 md.) Bu Kanun kapsamında tanımlanan işlemleri yapmak üzere kurulan yetkilendirilmiş tüzel kişiler Genel Müdürlükten yetki belgesi almakla yükümlüdür. Yetkilendirilmiş tüzel kişilere yetki belgesinin verilmesi, denetimi, uyarılması, yetki belgelerinin askıya alınması ve belgenin iptal edilmesi ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fikra: 14/2/2019-7164/10 md.) Yetkilendirilmiş tüzel kişilere Genel Müdürlüğe vermiş oldukları her türlü bilgi, belge ve beyanın gerçek dışı veya yaniltıcı olması hâlinde 31.054 TL idari para cezası uygulanır. Bu fikradaki ihlalin üç yıl içinde tekrarı hâlinde idari para cezası iki katı olarak uygulanır ve bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır.

²² 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu fikraya “şekilde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve/veya haksız yere” ibaresi eklenmiştir.

Faaliyetlerin denetimi:

Madde 11 – Genel Müdürlük, maden hakları ile ilgili bütün faaliyetlerin yürütülmesini ve vecibelerin yerine getirilmesini kontrol ve denetimini yapmak ve yönlendirmek için teknik ve mali konuları yerinde incelemek maksadıyla ihtisaslaşmış diğer Devlet kuruluşlarından ve üniversitelerden de yararlanarak inceleme raporu hazırlatır.²³

Birinci fikraya göre yapılan inceleme sonunda gerçek dışı ve/veya yaniltıcı beyanda bulundukları tespit edilenler hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

(**Ek fikra: 4/2/2015-6592/7 md.**) (**Değişik fikra:14/2/2019-7164/11 md.**) Ruhsat sahibi veya vekilinin mahallinde yapılan tetkik ve incelemelere katılmaması veya ruhsat sahibince ya da vekilince herhangi bir nedenle tetkik ve incelemelerin engellenmesi hâlinde 31.054 TL, bu fiillerden herhangi birinin tekrarı hâlinde ise iki katı tutarında idari para cezası uygulanır, mahallinde tetkik ve inceleme gerçekleştirilinceye kadar üretim faaliyetleri durdurulur.

İnceleme yapacakların nitelikleri, incelemenin nasıl yapılacağı ve raporların tanzimi ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

Üretim ve sevkiyat²⁴

Madde 12 - (Değişik: 26/5/2004 – 5177/6 md.)

Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

(**Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.**) Sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirlikleri, il özel idareleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları veya ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından tespit edilmesi hâlinde, ilgili mülki idare amiri tarafından sevk edilen madene el konulur ve ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için sevk edilen madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(**Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.**) Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı sevk fişi ile kayıt altına almadığı veya bildirmediği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası verilir. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde bildirilmeyen miktar için madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

²³ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle bu fikrada yer alan “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı” ibaresi “Genel Müdürlük” şeklinde, “Devlet kuruluşlarından da” ibaresi “Devlet kuruluşlarından ve üniversitelerden de” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁴ Bu madde başlığı “Kantar ve sevk fişi:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 6 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Değişik fıkra:14/2/2019-7164/12 md.) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyenlere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Üretim hakkı olmayan madenin üretiminin yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/6 md.) (Değişik fıkra:14/2/2019-7164/12 md.) Hammadde üretim izni olmadan ve/veya Genel Müdürlüğe bildirilen yüklenici dışında gerçek veya tüzel kişiler tarafından üretim yapıldığının tespit edilmesi durumunda faaliyetler durdurularak üretilen hammaddeye mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan hammaddenin kamuya ait projelerde kullanıldığı tespit edilen kısmına ocak başı satış bedeli tutarında, hammaddenin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan projeler dışında kullanılan, ticarete konu edilen ve/veya satışının yapıldığı tespit edilen kısmına ise ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Herhangi bir işleme tabi tutulmadan kullanılan hammaddeler için ocak başı satış bedeli, tüvenan hammaddenin ocak başı fiyatına göre, herhangi bir işleme tabi tutularak kullanılan hammaddeler için ise ocak başı satış bedeli işlem görmüş hammaddenin ocak başı fiyatına göre hesaplanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır ve hammadde üretim izni iptal edilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/6 md.) (Değişik fıkra:14/2/2019-7164/12 md.) Ruhsatlı, ancak işletme izni olmadan aynı grupta üretim yapıldığının tespiti hâlinde, faaliyetler durdurularak üretilen madene el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

Ticarî amaç taşımayan ve köylülerin kendi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere köy muhtarının yazılı izni ile üretilip sevk edilen yapı hammaddeleri için bu madde hükmü uygulanmaz. Ruhsat bedeli ve Devlet hakkı alınmaz.²⁵

(Ek fikra:14/2/2019-7164/12 md.) Genel Müdürlük veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından uygulanacak idari para cezasının hesaplanması esas alınacak ocak başı satış fiyatı, bir önceki yıl geçerli olan ocak başı satış fiyatının, ilgili yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılması sureti ile hesaplanır.

Ruhsat bedeli, rehabilitasyon bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar:²⁶

Madde 13 – (Değişik: 4/2/2015 – 6592/9 md.)

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/13 md.) Ruhsat ve rehabilitasyon bedellerinin tamamının her yıl ocak ayının sonuna kadar yatırılması zorunludur. I. Grup (a) bendi maden ruhsatları hariç diğer grup madenlerin ruhsat bedelleri Genel Müdürlüğün belirlediği bankada açılacak hesaba, rehabilitasyon bedelleri rehabilitasyon bedeli hesabına yatırılır. Yatırılan işletme ruhsat bedelinin %70'i genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimince Hazine hesabına on beş işgünü içinde aktarılır. I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsat bedelleri ise, büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı hesabına, diğer illerde ise il özel idaresi hesabına yatırılır. **(Değişik cümle:25/11/2020-7257/2 md.)** Ruhsat ve rehabilitasyon bedelinin tamamının ocak ayının sonuna kadar yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammi oranında artırılarak yatırılması zorunludur, aksi halde ruhsat iptal edilir. Ruhsat ve rehabilitasyon bedellerinin yatırılması ile ilgili ruhsat sahibine ayrıca herhangi bir tebligat ve bildirim yapılmaz. **(Değişik yedinci cümle:19/7/2025-7554/5 md.)** İptal edilen ruhsatlar için ocak ayının sonuna kadar ödenmesi gereken ruhsat ve rehabilitasyon bedelinin ödenmeyecek kısmı ruhsatı iptal eden idarelerce 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. **(Ek cümle:19/7/2025-7554/5 md.)** Genel Müdürlükçe iptal edilen ruhsatlara dair ruhsat ve rehabilitasyon bedellerinin takibini ilgili tahsil daireleri yapar. Kaynak tuzlaları, lületaşı ve oltutaşı için düzenlenen ruhsatlardan ruhsat bedeli alınmaz. **(Mülga son cümle:19/7/2025-7554/5 md.)²⁷**

Arama ruhsatlarında ruhsat taban bedeli 1.000 TL, işletme ruhsatlarında ruhsat taban bedeli 10.000 TL olup, bu bedeller ile bu Kanun gereğince uygulanan idari para cezaları her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır. **(Değişik cümle:14/2/2019-7164/13 md.)** Ruhsat bedeli; arama ruhsatlarında, ekli (1)

²⁵ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle, bu fikrasında yer alan “Harç” ibaresi “Ruhsat bedeli” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁶ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle bu madde başlığı “Ruhsat bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar:” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

²⁷ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle bu fikradaki yer alan “Ruhsat bedellerinin tamamının” ibaresi “Ruhsat ve rehabilitasyon bedellerinin tamamının” şeklinde, “hesaba yatırılır” ibaresi “hesaba, rehabilitasyon bedelleri rehabilitasyon bedeli hesabına yatırılır” şeklinde, “%50’si” ibaresi “%70’i” şeklinde, “Ruhsat bedelinin tamamının” ibaresi “Ruhsat ve rehabilitasyon bedelinin tamamının” şeklinde, “artırılarak ruhsat bedeli olarak yatırılması” ibaresi “artırılarak yatırılması” şeklinde, “Ruhsat bedellerinin yatırılması” ibaresi “Ruhsat ve rehabilitasyon bedellerinin yatırılması” şeklinde değiştirilmiştir.

sayılı tabloda; işletme ruhsatlarında ise ekli (2) sayılı tabloda belirtilen şekilde hesaplanır. Kuruşlar liraya iblağ edilir.

(Ek fıkra:19/7/2025-7554/5 md.) Rehabilitasyon bedeli, işletme ruhsat bedeli kadardır. Tahsil edilen bedeller vadeli hesapta nemalandırılır. Rehabilitasyon bedeli ve nema geliri; sadece rehabilitasyon için kullanılır, haczedilemez, rehnedilemez, temlik edilemez. Nemalandırmaya ilişkin diğer hususlar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra:19/7/2025-7554/5 md.) Rehabilitasyon yükümlülüğü kalmayan ruhsat sahiplerine, ödedikleri rehabilitasyon bedelinin kullanılmayan kısmı iade edilir.

(Ek fıkra:19/7/2025-7554/5 md.) Madencilik faaliyeti yürütülen alanların rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla Genel Müdürlükçe belirlenen yükümlülükler yerine getirilinceye kadar Genel Müdürlük tarafından üretim faaliyeti durdurulabilir.

(Ek fıkra:19/7/2025-7554/5 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait olmayan hamadden üretim izinlerine, aynı gruptaki ruhsatların rehabilitasyon yükümlülüklerine ilişkin hükümler uygulanır.

(Ek fıkra:19/7/2025-7554/5 md.) Kamu kurum ve kuruluşları uhdesindeki hamadden üretim izni sahalarının rehabilitasyonu, bu kamu kurum ve kuruluşlarının yükümlülüğündedir. Rehabilitasyon uygulamaları, izin sahibi kamu kurum ve kuruluşlarının bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır. Rehabilitasyon, ayrılan bu kaynağın Tarım ve Orman Bakanlığına aktarılması suretiyle Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından da gerçekleştirilebilir. Rehabilitasyon yükümlülüğünü ihlal eden kamu kurum ve kuruluşlarına, eksiklikleri gidermesi için bir ay süre verilir. Bu sürede de eksiklik giderilmemez faaliyet durdurulur.

(Ek fıkra:19/7/2025-7554/5 md.) Kanunun rehabilitasyon çalışmalarına ilişkin Genel Müdürlüğe verdiği görev ve yetkiler; I. Grup (a) bendi madenlerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı veya il özel idaresi tarafından kullanılır.

(Değişik fıkra:14/2/2019-7164/13 md.) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına ödenir. İdari para cezalarına karşı otuz gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabilir. Verilen idari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması takip ve tahsilatı durdurmaz. Genel Müdürlük genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili bedeli en geç on beş iş günü içerisinde Hazine hesabına aktarır. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir. İlgili tahsil dairesi idari para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içerisinde durumu Genel Müdürlüğe bildirir.

(Değişik fıkra:14/2/2019-7164/13 md.) I. Grup (a) bendi maden ruhsatları hariç diğer grup madenlerde ruhsat birleştirme, izin alanı değişikliği, ihale, küçük alanların ihalesi, rödövans ve devir talepleri, 16 ncı maddenin onbirinci fıkrası gereğince yapılan talepler, işletme ruhsatı ve süre uzatımı taleplerinde işletme ruhsat taban bedelinin Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına yatırılması

(...)²⁸ hâlinde müracaat edilir. I. Grup (a) bendi madenlerde ise işletme ruhsat taban bedelinin büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde ise il özel idaresi hesabına gelir kaydedilmek üzere yatırıldığına dair belge ile müracaat edilir. Aksi takdirde bu fikra kapsamındaki müracaatlar ruhsat taban bedelleri iade edilmeksiz reddenedilir.²⁹

(Ek fikra:14/2/2019-7164/13 md.) Ruhsat sahiplerinin ruhsat yürürlük yazısı, ruhsat devri, rödövans sözleşmesi, izin alanı değişikliği, ruhsat birleştirme, ruhsat alanı küçültme, terk, mera tahsis değişikliği, geçici tatil, işletme izni, pasa değerlendirmeye, pasa döküm alanı, 16 ncı maddenin onbirinci fikrası gereğince yapılan zaruri üretim izni, kamu yararı kararı, kamulaştırma kararı ve patlayıcı madde talepleri; aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresinin (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebliğat) adresinin bulunması, (...)³⁰ ruhsat harcı, ruhsat bedeli, rehabilitasyon bedeli ve Devlet hakkı borcu olmaması, işletme izni olan işletme ruhsatlarında daimi nezaretçi atamasının yapılmış olması, yetkilendirilmiş tüzel kişi sözleşmesinin bulunması ve mevzuatın ilgili hükümleri kapsamında ibraz edilmesi gereken belgelerin tamamının eksiksiz bir şekilde ibraz edilmesi şartıyla değerlendirmeye alınır, aksi takdirde talep reddedilir. Ruhsat devir taleplerinde tahakkuk etmiş/edecek, diğer taleplerde ise tahakkuk etmiş ve son ödeme tarihi geçmiş Devlet hakkı borcu olmaması aranır.³⁰

Devlet hakkı³¹

Madde 14 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/8 md.)

(Değişik birinci fikra: 10/6/2010-5995/8 md.) Devlet hakkı, ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınır.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/8 md.) (Değişik fikra:14/2/2019-7164/14 md.) Üretilen madenin hammadde olarak kullanılması veya satılması hâlinde, aynı pazar ortamında madenin işletmelerdeki tüvenan olarak ocak başı satışında uygulanan fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Madenlerden alınan Devlet hakkına esas olan emsal ocak başı satış fiyatı, bölgeler de dikkate alınarak her madene ait ayrı ayrı ve uygulandığı yıl için belirlenerek Genel Müdürlükçe ilan edilir. Ruhsat sahipleri tarafından Devlet haklarının beyanında kullanılan ocak başı satış fiyatı, Genel Müdürlükçe ilan edilen ocak başı satış fiyatından daha düşük

²⁸ 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanunun 2 ncı maddesiyle bu fikrada yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması” ibaresi madde metninden çıkarılmış, fikranın ikinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması hâlinde” ibaresi “ile” şeklinde değiştirilmiştir.

²⁹ 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanunun 2 ncı maddesiyle bu fikrada yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında borcunun bulunmaması,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

³⁰ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle bu fikrada yer alan “çevre ile uyum teminatı” ibaresi “rehabilitasyon bedeli” şeklinde değiştirilmiştir.

³¹ Bu madde başlığı “Devlet hakkı ve özel idare payı” iken, 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

olamaz. Bu fikranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Tüvenan madenin, herhangi bir zenginleştirme işlemine tabi tutulduktan veya bir prosten geçirildikten sonra satış fiyatının olduğu durumlarda, ocak başı satış fiyatı, madenin ocakta üretiminden ilk satışının yapıldığı aşamaya kadar oluşan nakliye, zenginleştirme ve varsa farklı prosese ait kullanılan tesis ve ekipmanın amortismanı dahil giderler çıkarılarak oluşan fiyattır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md. Değişik: 4/2/2015 – 6592/10 md.) Devlet hakkı;³²

a) I. Grup (a) bendi madenlerin valilik veya il özel idaresince belirlenen ve ilan edilen boyutlandırılmış ve/veya yılanmış piyasa satış fiyatı üzerinden %4 oranında,

b) I. Grup (b) bendi madenlerden %4 oranında,

c) II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerden %4 (Kaba inşaat, baraj, gölet, liman gibi yapılarda kullanılan tüvenan hammadde dışında bu maddedeki Devlet hakkı boyutlandırılmış fiyat üzerinden alınır.) oranında,

ç) II. Grup (b) bendi madenlerde doğal taşın özelliklerine ve bulunduğu bölgeye göre ocakta oluşan piyasa satış fiyatı üzerinden %4,5 oranında,

d) III. Grup kaynak tuzlarından %1 oranında, bu grubun diğer madenlerinden %5 oranında,

e) IV. Grup madenlerden; altın, gümüş, platin, bakır, kurşun, çinko, (...)³³ alüminyum ve uranyum oksit madenlerinden ekli (3) sayılı tabloda belirtilen oranlarda, uranyum oksit dışındaki radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddelerden %8 oranında, diğerlerinden ise %3 oranında,

f) V. Grup madenlerden %4 oranında,

alınır.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) (Değişik fıkra: 14/2/2019-7164/14 md.) Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış fiyatı Genel Müdürlük tarafından denetlenir ve eksik beyanlar tamamlattırılır. İşletme izni olan maden ruhsatlarından her yıl en az ruhsat bedelinin %50 fazlası kadar Devlet hakkı alınır. Ancak, kaynak tuzları, lületaşı ve oltutaşı için düzenlenen ruhsatlardan alınacak Devlet hakkında bu şart aranmaz.³⁴

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) IV. Grup (c) bendi madenlerin yurt içinde entegre tesislerde kullanılarak metal hale getirilmesi halinde ödemesi gereken Devlet hakkının % 75'i alınmaz.³⁵

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Yeraltı işletme yöntemi ile üretim yapılması

³² 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle (ç) bendinde yer alan "%4" ibaresi "%4,5" şeklinde, (e) bendinde yer alan "%2" ibaresi "%3" şeklinde değiştirilmiştir.

³³ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu bentte yer alan "krom," ibaresi maddenin çıkarılmıştır.

³⁴ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu fıkarda yer alan "ruhsat bedeli" ibaresi "ruhsat bedelinin %50 fazlası" şeklinde değiştirilmiştir.

³⁵ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan "ve kendi entegre tesisinde" ibaresi "entegre tesislerde" şeklinde ve "%50'si" ibaresi "%75'i" şeklinde değiştirilmiştir.

durumunda ödenmesi gereken Devlet hakkının % 50'si alınmaz.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/8 md.) Altın, gümüş ve platin madenleri bu madde ile getirilen herhangi bir özel indirimden istifade edemez. **(Ek cümle:14/2/2019-7164/14 md.)** Altın, gümüş ve platin dışındaki diğer madenler ise bu madde kapsamında belirtilen özel indirimlerin sadece birinden istifade edebilirler. Bu madde kapsamında belirtilen özel indirimlerden istifade edenler, bu Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fikrasında belirtilen teşviklerden yararlanamaz.³⁶

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/14 md.) Bu yerlerin Devlet ormanlarına rastlaması ve Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen iznin beş hektarı geçmemesi hâlinde, bu alandan ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz. Sahanın rehabilite edilerek teslim edilmesinden sonra, talep edilmesi hâlinde teslim edilen saha kadar aynı şartlarda izin verilir.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/14 md.) Bir ruhsat sahasında defaten verilen iznin beş hektarı geçmesi hâlinde, beş hektarı aşan kısım için orman mevzuatı hükümlerine göre fon bedelleri hariç diğer bedeller alınır.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/14 md.) Ruhsatın temdit edilmesi durumunda, aynı ruhsat sahası içerisinde Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilen sahanın beş hektarı geçmemesi hâlinde ağaçlandırma bedeli, beş hektarı geçmesi hâlinde beş hektarı aşan kısım için fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre bedel alınır.

(Mülga fikra: 10/6/2010-5995/8 md.)

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/14 md.) Ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına yatırılan Devlet hakkı tutarının;

a) Büyükşehir belediyesi olan illerde, tamamı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere anılan muhasebe birimince Hazine hesabına on beş işgünü içinde aktarılır. Bu tutarın %50'sini, yarısı kırsalda kullanılmak kaydıyla, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.

b) Büyükşehir belediyesi olmayan illerde ise %25'i il özel idaresi hesabına, %25'i ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçeye veya ilçelerin köylere hizmet götürme birlikleri hesabına, %50'si de genel bütçeye kaydedilmek üzere Hazine hesabına anılan muhasebe birimince on beş işgünü içinde aktarılır.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/8 md.) Genel Müdürlük, Devlet hakkının, bu Kanun hükümlerine uygun ve doğru bir şekilde hesap ve beyan edilmesine ilişkin tüm hususları, ruhsat sahasının büyülüğu, maden grubu veya türü, işletme cirosu veya işletmenin kamuya ait olup olmaması hususlarını dikkate alarak, 3568 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yeminli mali müşavirlerin tasdikine tabi tutabilir. **(Ek cümleler:14/2/2019-7164/14 md.)** Kamu kurum ve kuruluşlarına ait olmayıp, bu maddenin altıncı veya yedinci fikrası kapsamında belirtilen özel indirimlerden veya 9 uncu maddenin ikinci fikrasında belirtilen teşviklerden yararlanan ruhsatlar ile ruhsat sahiplerinin kendi çimento üretim tesisinin hammadde ihtiyacını tedarik ettiği ruhsatların, altın, gümüş ve/veya platin işletme izni olan ruhsatların ve ilgili mali mevzuat kapsamında yeminli mali müşavir tasdikine tabi olan ruhsat

³⁶ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu fikrada yer alan "Ayrıca, diğer madenlerden bu" ibaresi "Bu" şeklinde değiştirilmiştir.

sahiplerinin ruhsatlarının Devlet hakkı beyan formunun yeminli mali müşavirlerin tasdiki ve ruhsat sahibinin imzası ile verilmesi zorunludur. Bu zorunluluğa uymayan Devlet hakkı beyanları verilmemiş sayılır. Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdikin doğru olmaması halinde, tasdikin kapsamı ile sınırlı olmak üzere, kaybına uğratılan Devlet hakkından ve kesilecek cezalardan ruhsat sahibi ile birlikte müstereken ve müteselsilen sorumlu olurlar. Yeminli mali müşavirlerin tasdik raporlarına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak yönetmelikle belirlenir.³⁷

Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge ve benzeri kriterler gözetilerek Cumhurbaşkanınca en fazla % 25 oranında indirim ve artırım yapılabilir.³⁸³⁹

(Değişik fıkra:14/2/2019-7164/14 md.) Devlet hakkının tamamı, her yıl hazırlan ayının son gününe kadar ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına yatırılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Genel Müdürlüğü ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu yatırıminının ihtiyacı olan üretim madencilik faaliyetlerine engel olmayacağı ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz. **(Ek cümleler: 4/2/2015 – 6592/10 md.)** 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için, ihale sözleşmelerinde hamadden temin sorumluluğunun görevli şirket yükümlülüğüne bırakılması hâlinde hamadden üretim izni sözleşme konusu işte kullanılmak ve proje süresiyle sınırlı olmak üzere görevli şirkete de verilir. Bu durumda kullanılan hamaddenin ocak başı satış fiyatı üzerinden ihaleyi alandan her yıl hazırlan ayı sonuna kadar Devlet hakkı (...)⁴⁰ alınır. Devlet hakkının eksik yatırılması veya hiç yatırılmaması hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir ve üç ay içinde tamamlanması istenir. Aksi hâlde üretim faaliyeti durdurulur.⁴⁰⁴¹⁴²

(Ek fıkra: 4/2/2015 – 6592/10 md.) (Değişik fıkra:14/2/2019-7164/14 md.) Bu Kanun kapsamında ruhsat sahipleri için öngörülen idari para cezaları hamadden üretim izin

³⁷ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu fıkra yer alan “Bakanlık” ibaresi “Genel Müdürlüğü” şeklinde değiştirilmiş, “esaslar” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hazine ve” ibaresi eklenmiştir.

³⁸ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK’nın 99 uncu maddesiyle, bu fıkra yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” şeklinde değiştirilmiştir.

³⁹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu fıkra “indirim” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve artırım” ibaresi eklenmiştir.

⁴⁰ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 6 nci maddesi ile bu fıkranın beşinci cümlesi yer alan “ile aynı grupta bulunan işletme ruhsatlarından alınan ruhsat bedelinin %30’u oranında çevre ile uyum planı çalışmalarını temin etmek üzere her yıl ocak ayının sonuna kadar teminat” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve altıncı cümlesi yer alan “Devlet hakkı ve teminatın” ibaresi “Devlet hakkının” şeklinde değiştirilmiştir.

⁴¹ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu fıkra yer alan “kamu kurumunun” ibaresi “kamu yatırıminın” şeklinde değiştirilmiştir.

⁴² 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu fıkra yer alan “Bakanlıkça” ibaresi “Genel Müdürlüğü” şeklinde değiştirilmiştir.

belgesi ile çalışılan sahalarda faaliyeti yürüttüğü tespit edilen gerçek ya da tüzel kişiler için veya faaliyette bulunanın tespit edilememesi hâlinde ise hammadde üretim izin belgesi sahipleri için geçerlidir.

Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

(**Ek fıkra:14/2/2019-7164/14 md.**) Hammadde üretim izni talep edilen alanın 20 kilometre yakınında Genel Müdürlükçe tespit edilen pasa, artik ve atık olması hâlinde bunlar projede kullanılır. Söz konusu pasa, artik ve atığın projede kullanılması için fiziksel ve kimyasal özelliklerinin uygun olmadığını uzman kuruluş raporu ile belgelendirilmesi hâlinde hammadde üretim izni talep edilebilir.

Buluculuk hakkı⁴³

Madde 15 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/9 md.)

(**Değişik fıkra:14/2/2019-7164/15 md.**) Ruhsat sahibi, arama ve/veya işletme ruhsatı süresince Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre hazırlanan teknik raporlar ile kaynak veya rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibine ödenir.

Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının % 1' idir. (**Ek cümle:14/2/2019-7164/15 md.**) Buluculuk hakkı hesabında kullanılacak ocak başı satış fiyatı, Genel Müdürlük tarafından her yıl belirlenerek ilan edilen ve Devlet hakkı ödemelerinde esas alınan ocak başı satış fiyatından daha düşük olamaz.

(**Ek fıkra:14/2/2019-7164/15 md.**) Üçüncü kişiler, ihalelik sahalara ilişkin Genel Müdürlük ile veya ruhsat sahibi ile yaptıkları sözleşmeler kapsamında ruhsat sahasındaki görünür rezervi tespit etmeye ve/veya geliştirmeye yönelik yaptıkları faaliyetler sonucunda, tespit ettikleri ve/veya geliştirdikleri görünür rezervde pay sahibi olabilirler. Görünür rezervi geliştirme hakkına yönelik yapılan sözleşmeler Genel Müdürlüğüne başvurulması hâlinde maden siciline bilgi amaçlı şerh edilir.

İlk müracaat ve ruhsatlandırma⁴⁴

Madde 16 –(Değişik: 26/5/2004 – 5177/10 md.)

(**Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.**) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki ruhsatlar ihale ile verilir. I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için doğrudan

⁴³ Bu madde başlığı “İhbar ve buluculuk hakkı:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁴⁴ Bu madde başlığı “İlk müracaat arama ruhsatı:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

işletme ruhsatı verilir. II. Grup (b) bendi, III. Grup, IV. Grup madenler (...)⁴⁵, V. Grup madenler arama ruhsatı ile aranır. II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için yapılan müracaatların işletme ruhsat taban bedeli ödenerek yapılması zorunlu olup müracaatlarda öncelik hakkı esastır.⁴⁵

I. Grup (a) bendi madenler için alanlar il özel idarelerince ihale edilerek işletme ruhsatı verilir. İhale edilecek alanlar Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak belirlenir. Bu madenlerin ihale bedeli büyükşehir belediyesi dışındaki illerde il özel idarelerinin hesabına yatırılır. Özel mülkiyete tâbi alanlar ihale edilemez. Mülkiyet sahibinin kendi mülkiyeti üzerinde ruhsat talep etmesi halinde bir bedel alınmaz. (**Ek cümle: 10/6/2010-5995/9 md.**) Bu madenler için, özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izninin alınması halinde büyükşehir belediyesi olan illerde valiliklerce, diğer illerde İl Özel İdaresi tarafından belirlenen muhammen bedelin yatırılmasını müteakip üçüncü şahıslara da ruhsat verilir. I. Grup (a) bendi maden ruhsatlarının alanları 10 hektarı geçemez.⁴⁶

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) Denizlerdeki kum ve çakıl, SiO₂ oranına bakılmaksızın I. Grup (a) bendi maden sayılır ve bu alanlarda 20 hektara kadar ruhsat verilir.

I. Grup (a) bendi madenlerin ihale edilmesi, ruhsatlandırılması, işletilmesi, işletmelerin denetlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.⁴⁷

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) I. Grup (b) bendi madenlerde 50 hektarı, II. Grup (a) ve (c) bendi madenlerde 100 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı; II. Grup (b) bendi madenlerde 100 hektarı, III. Grup madenlerde 500 hektarı, IV. Grup madenlerde 2.000 hektarı geçmeyecek şekilde ve tamamı denizlerde verilen III. ve IV. Grup madenlerde 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir. V. Grup madenlerde 1.000 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı düzenlenir.⁴⁸

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) (Değişik cümle: 14/2/2019-7164/16 md.) Ruhsatlar, sahibinin ruhsat bedellerini ödeyerek müracaatta bulunması ve birleştirmeye konu tüm ruhsatlarının işletme izinli olması şartıyla, düzenlenme tarihi daha eski olan ruhsatta birleştirilebilir. (**Ek cümleler: 14/2/2019-7164/16 md.**) Diğer ruhsatlar hangi aşamada olursa olsun birleştirilemez. Ancak kamu kurum ve kuruluşlarının ruhsatları hangi aşamada olursa olsun birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, bu maddede belirtilen alan sınırlamasını geçemez. Ancak işletme ruhsatı safhasında görünür maden rezervinin mücavir ruhsat alanlarında bir bütünlük teşkil etmesi, ortak işletme yapılmasının zorunlu veya üretimin entegre tesisi beslemeye yönelik olması hâlinde bu alan kısıtlaması aranmaz. Mevcut işletme ruhsat alanında uygun ve yeterli yer bulunamaması hâlinde zorunlu tesis ve altyapı tesisi için bitişik alandaki ruhsat sahası ile safhasına bakılmaksızın ve alan sınırlaması aranmaksızın

⁴⁵ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 16 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan “III. Grup ve” ibaresi “III. Grup,” şeklinde, “sertifikası” ibaresi “ruhsatı” şeklinde değiştirilmiş ve “arama ruhsatı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

⁴⁶ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu fıkradada yer alan “ihale bedeli” ibaresinden sonra gelmek üzere “büyükşehir belediyesi dışındaki illerde” ibaresi ve “izninin alınması hâlinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “büyükşehir belediyesi olan illerde valiliklerce, diğer illerde” ibaresi eklenmiştir.

⁴⁷ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 16 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan “Bakanlıkça” ibaresi “Genel Müdürlükçe” şeklinde değiştirilmiştir.

⁴⁸ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 16 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan “sertifikası” ibaresi “ruhsatı” şeklinde değiştirilmiştir.

birleştirme yapılarak işletme ruhsatı düzenlenir. I. ve II. Grup ruhsatlar, birleştirme sonucunda alan sınırlamasını geçemez.

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) Ruhsat müracaatlarının hak sağlamasını veya ihale yolu ile hak sağlanan sahaların ihale bedelinin yatırılmasını müteakip iki ay içinde ön inceleme raporu ile arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin verilmesi, proje için gerekli toplam yatırım tutarının yüzde beşi kadar yatırım teminatı sunulması ve ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. (**Mülga son cümle:19/7/2025-7554/7 md.**)⁴⁹

(Ek fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.) II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için müracaatlar, 1/25.000 ölçekli topografik harita koordinatları esas alınarak tespit edilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için Genel Müdürlüğe doğrudan yapılır. Talep edilen alanın müsait olan kısmı müracaat tarihinde müracaat edene bildirilir ve iki ay içinde ön inceleme raporu, arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin verilmesi, ruhsat bedelinin yatırılması hâlinde arama ruhsatı verilir. Ruhsat bedelinin yatırılmaması ve bu belgelerin tamamlanmaması durumunda bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir. II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler için yapılan müracaatların değerlendirilmesi sonucunda hak sağlanan alanların ayrı alanlar şeklinde olması durumunda, müracaat sahibinin talebi hâlinde bu alanlardan her birine ayrı ayrı ruhsat verilir. Ruhsatı alınmayan alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hâle gelir.

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/11 md.)

Ruhsatlar, sicile kaydedildiği tarihte yürürlüğe girer.

Bir grup için verilen ruhsat, diğer gruptaki madenler için hak sağlamaz. Ancak ruhsata konu madenin üretilmesi için, işletme faaliyetinin zarurî neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler Genel Müdürlükten izin almak sureti ile değerlendirilebilir. İşletme projesinde belirtilen termin plânına göre belirtilen süre içinde ruhsata konu madenin ekonomik olarak işletilmemesi halinde, üretilmiş olan diğer grup madenlerin satış bedelinin iki katı tutarında idarî para cezası alınarak bu madenlerin üretimi için verilmiş izin iptal edilir.

IV. Grup ruhsatların alt bentleri hariç aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Kazanılmış haklar korunmak kaydı ile ayrı grup ruhsatların birbiri üzerine verilebilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.⁵⁰

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/9 md.) Denizlerde alınan; Kokolit, Sapropel ve Hidrojen Sülfür ruhsat sahipleri, arama ruhsat yürürlülük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Türkiye Petrolleri Anonim OrtaklıĞı veya Türkiye Petrolleri Anonim OrtaklıĞına bağlı bir şirketi en az bir yönetim kurulu üyeliği ile bir denetçi üye verme ve sermaye koyma şartı aramaksızın, en az yüzde on hisse olmak kaydıyla şirketine ortak almak zorundadır.

⁴⁹ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile bu fıkra da yer alan “İhale yolu” ibaresi “Ruhsat müracaatlarının hak sağlamasını veya ihale yolu” şeklinde değiştirilmiş, “projesinin verilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, proje için gerekli toplam yatırım tutarının yüzde beşi kadar yatırım teminatı sunulması” ibaresi eklenmiştir.

⁵⁰ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile bu fıkra da yer alan “Aynı grup ruhsatlar” ibaresi “IV. Grup ruhsatlarının alt bentleri hariç aynı grup ruhsatlar” şeklinde değiştirilmiştir.

Arama faaliyeti⁵¹

Madde 17 – (Değişik: 4/2/2015 – 6592/12 md.)

(Değişik birinci fıkra:19/7/2025-7554/8 md.) Arama ruhsatının düzenlenmesinden sonraki ilk bir yıl ön arama dönemidir. Ön arama dönemini takip eden genel arama dönemi; IV. Grup madenlerde iki yıl, diğer grup madenlerde bir yıldır.

(Değişik ikinci fıkra:19/7/2025-7554/8 md.) Genel arama dönemi yükümlülükleri yerine getirilen arama ruhsatı, IV. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sağlar. IV. Grup madenlerde detay arama döneminin, diğer madenlerde genel arama döneminin sonuna kadar üç boyutu ve miktarıyla rezerv belirlenmiş olarak işletme ruhsat talebinde bulunulmaması hâlinde ruhsat iptal edilir.

Arama dönemlerinin süresinden önce tamamlanması hâlinde dönem sonu beklenmeden sonraki aşamalara geçilebilir.

Arama dönemleri ile ilgili proje, arama faaliyet raporları ve diğer belgeler yetkilendirilmiş tüzel kişilerce hazırlanır.

(Değişik beşinci fıkra:19/7/2025-7554/8 md.) Ön, genel ve detay arama faaliyet raporlarının ilgili dönemin sonuna kadar Genel Müdürlüğü'ne verilmesi zorunludur. Faaliyet raporlarının süresinde verilmemesi veya yönetmelikte belirlenen asgari faaliyetlerin yapılmaması hâlinde ilgili dönemin sonunda, raporlara ilişkin eksikliklerin Genel Müdürlüğü tarafından verilecek bir aylık sürede tamamlanmaması hâlinde ise verilen sürenin sonunda teminat irat kaydedilerek arama ruhsatı iptal edilir.

(Değişik altıncı fıkra:19/7/2025-7554/8 md.) Asgari faaliyetler yapılmış olmakla birlikte arama faaliyetlerinin projeye uygun yürütülmeliğinin tespiti hâlinde yıllık gerçekleşmeyen yatırıma karşılık gelen teminat miktarı irat kaydedilir. Teminatın, yatırımin gerçekleşen kısmına karşılık gelen miktarı talebi hâlinde ruhsat sahibine iade edilir. Yatırım programının iki yıl üst üste yüzde ellinin altında gerçekleştirilmesi durumunda verilen teminat irat kaydedilir ve ruhsat iptal edilir. Arama faaliyetleri sonucunda işletilebilir rezerv bulunmadığının Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre raporlanması ve talep edilmesi hâlinde arama ruhsat bedelleri ile ihale bedeli ruhsat sahibine iade edilir.

IV. Grup (b), (c) ve (ç) bendi maden arama ruhsatlarında detay arama dönemini takiben fizibilite çalışmalarına ihtiyaç duyularak gereklisi ile birlikte Genel Müdürlüğü müracaatta bulunmaları ve talebin uygun bulunması hâlinde, detay arama dönemi sonrasında iki yıllık bir fizibilite dönemine hak sağlar. İki yıllık süre sonuna kadar fizibilite raporunun verilmesi zorunludur. Fizibilite döneminin sonuna kadar Genel Müdürlüğü'ne verilen fizibilite raporunun uygun bulunmaması hâlinde eksikliklerinin bir ay içinde giderilmesi ruhsat sahibine yazılı olarak bildirilir. Tebliğ tarihinden sonra eksikliklerin verilen sürede tamamlanmaması hâlinde ya da arama ruhsat süresi sonuna kadar işletme ruhsat talebinde

⁵¹ Bu madde başlığı “Arama faaliyeti dönemleri:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

bulunulmaması durumunda ruhsat iptal edilir. Bu dönemde detay arama dönemi ruhsat bedelinin iki katı tutarında ruhsat bedeli alınır.

Arama döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılrken zorunlu olarak çıkan madenden numune alınmasına ve sevk edilmesine izin verilebilir.

(Ek fıkra: 28/11/2017-7061/48 md.) Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kıırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz.

Aramanın sınırları:

Madde 18 – Arama ruhsat sahibi, arama faaliyetinin teknik gereklerini yerine getirebilmek için çevresindeki ruhsat sahalarında, saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde prospeksiyon yapabilir. (**Mülga ikinci cümle :26/5/2004 – 5177/38 md.**)

Ön işletme ruhsatı:

Madde 19 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Ön işletme faaliyeti:

Madde 20 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Arama ve ön işletme dönemlerinde cevher istihracı:

Madde 21 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Sahaların yeni aramalara açılması:

Madde 22 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

Ön işletme ruhsatının feshi:

Madde 23 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme ruhsatı ve madenin işletilmesi⁵²

Madde 24 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/12 md.)

(Değişik birinci fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) İşletme ruhsatı taleplerinde, I. Grup (b) bendi ve II. Grup (a) ve (c) bendi madenler için ihale bedelinin yatırılmasından itibaren iki ay içinde, diğer maden grupları için arama ruhsat süresi sonuna kadar işletme ruhsat bedeli,

⁵² Bu madde başlığı “İşletme ruhsatı için müracaat:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

rehabilitasyon bedeli ve (...)⁵³ Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere işletme ruhsat taban bedeli (...)⁵⁴ yatırılarak, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesi ve bu projenin uygulanabilmesi için gerekli olan mali yeterliliğine ilişkin belgelerin ve aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresinin (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebliğat) adresinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi hâlde talep reddedilir ve ilgili saha ihalelik saha konumuna getirilerek ihale yolu ile ruhsatlandırılır. Projedeki teknik eksiklikler iki ay içerisinde Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine bildirilir, eksiklikler yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayanlara 31.054 TL idari para cezası uygulanarak süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda projedeki teknik eksiklikleri tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve ilgili saha ihalelik saha konumuna getirilerek ihale yolu ile ruhsatlandırılır. Talebin kabul edilmemesi hâlinde yatırılan işletme ruhsatı taban bedeli iade edilmez, işletme ruhsat bedeli ise iade edilir. Taleplerin uygun görülmesi hâlinde bir ay içinde işletme ruhsatı düzenlenir.⁵⁴

(Değişik ikinci fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) Ruhsatların süre uzatım taleplerinde; ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç on iki ay öncesine kadar (...)⁵⁵ Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmek üzere işletme ruhsat taban bedeli yatırılarak, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce maden mühendisinin sorumluluğunda hazırlanmış işletme projesi ve aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresinin (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebliğat) adresinin ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. **(Değişik cümle:25/11/2020-7257/3 md.)** Bu yükümlülüğe uymayan ruhsat sahiplerine 100.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar da belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ruhsat sahiplerinin talepleri reddedilerek ruhsatları süresi sonunda iptal edilerek ilgili saha ihalelik saha konumuna getirilerek ihale yolu ile ruhsatlandırılır. Genel Müdürlükçe proje üzerinde veya mahallinde yapılan/yapılmış inceleme sonucunda tespit edilen, projedeki teknik eksiklikler ve süre uzatımı talebinde bulunulan ruhsata ilişkin vadesi geçmiş ruhsat harcı, ruhsat bedeli (...)⁵⁶ ve Devlet hakkı gibi mali eksiklikler Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine iki ay içerisinde bildirilir, eksiklikler yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede

⁵³ 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanunun 3üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan “, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

⁵⁴ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 9uncu maddesi ile bu fıkarda yer alan “arama ruhsat süresi sonuna kadar” ibaresinden sonra gelmek üzere “işletme ruhsat bedeli, rehabilitasyon bedeli ve” ibaresi eklenmiş, “ve işletme ruhsat bedeli” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

⁵⁵ 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanunun 3üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan “, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla” ibaresi madde metninden çıkarılmış, fıkarda yer alan “altı ay” ibaresi “on iki ay” şeklinde değiştirilmiştir.

⁵⁶ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 9uncu maddesi ile bu fıkarda yer alan “, çevre ile uyum teminatı” ibaresi madde metninden çıkarılmış, aynı fıkraya “tamamlanmaması” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya yönetmelikle belirlenen asgari üretim faaliyetlerinin yerine getirilmemesi” ibaresi eklenmiştir.

tamamlamayanlara 31.054 TL idari para cezası uygulanır. Ruhsat süresinin sonuna kadar eksikliklerin tamamlanmaması veya yönetmelikle belirlenen asgari üretim faaliyetlerinin yerine getirilmemesi durumunda ruhsat süresi uzatılmaz ve bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın ihalelik saha konumuna getirilerek ihale yolu ile ruhsatlandırılır. Talebin kabul edilmemesi hâlinde yatırılan işletme ruhsatı taban bedeli iade edilmez. Süre uzatım talebinin uygun görülmesi hâlinde ise en geç ruhsat süre sonundan itibaren bir ay içinde işletme ruhsatının süresi, işletme ruhsatının süresinin bitim tarihinden itibaren uzatılır. Ruhsat süresi dolan ruhsat sahalarında maden işletme faaliyetleri yapılamaz.⁵⁵

(Değişik üçüncü fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) I. Grup (a) bendi madenlerin işletme ruhsat süresi beş yıldır. Diğer grup madenlerin işletme ruhsat süresi on yıldan az olmamak üzere projesine göre belirlenir. I. Grup (a) bendi ve diğer grplardaki maden işletme ruhsatlarının süresi, sürenin bitiminden altı ay önce süre uzatma talebinin olması ve uygun bulunması hâlinde uzatılabilir. I. Grup (a) bendi maden işletme ruhsat süresini uzatma taleplerinde, işletme ruhsat bedelinin beş katından fazla olmamak üzere büyükşehir belediyesi olan illerde valilik, diğer illerde ise il özel idaresi tarafından belirlenen uzatma bedeli alınır. Süre uzatımları dahil toplam işletme ruhsat süresi I. Grup madenlerde otuz yılı, II. Grup madenlerde kırk yılı, diğer grup madenlerde ise elli yılı geçmeyecek şekilde projesine göre Genel Müdürlük tarafından belirlenir. I. Grup madenlerde otuz yıldan altmış yıla kadar, II. Grup madenlerde kırk yıldan seksen yıla kadar sürenin uzatılmasına Bakan, diğer grup madenlerde ise elli yıldan doksan dokuz yıla kadar sürenin uzatılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir. Ruhsat süreleri, süre uzatımları dahil bu süreleri aşamaz ve süresinin sonuna gelen ruhsat alanları başka bir işleme gerek kalmaksızın ruhsat sahasındaki buluculuk ve görünür rezerv geliştirme hakkı düşürülerek ihalelik saha konumuna gelir. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait ruhsatlarda süre sınırları uygulanmaz. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ihale edilen ruhsat sahalarında ruhsat süre başlangıcı hak sahibi adına ruhsatın düzenlendiği tarihtir.

(Değişik dördüncü fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) Arama ruhsatlı sahalara, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür ve/veya muhtemel rezerv alanı üzerine, arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilerek, işletme ruhsatı verilir. Ancak maden işletme faaliyetlerinin yapılması mümkün olmayan küçük alanlar içerecek şekilde işletme ruhsatı düzenlenemez. Maden işletme faaliyetleri yapılamayacak nitelikte küçük alanlar içerir şekilde yapılan işletme ruhsat taleplerinde bu alanlar Genel Müdürlükçe ruhsattan taksir edilir. Taksir edilen küçük alan, taksir edildiği ruhsatın mücaviri sayılmaz. İşletme ruhsatlarında, geçici tesis alanı ve görünür rezerv alanına işletme izni verilir. Muhtemel rezerv alanlarının IV. Grup maden işletme ruhsat sahalarında on yıl (...)⁵⁷ içinde Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre kaynak ve/veya rezerv haline getirilmeyen alanlar da taksir edilir. İşletme ruhsatlarında muhtemel rezerv alanlarının Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre kaynak ve/veya rezerv alanı haline getirilmesine yönelik yapılacak

⁵⁷ 2/5/2024 tarihli ve 7501 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle bu fıkranın altıncı cümlesi yer alan “, diğer grup maden işletme ruhsat sahalarında beş yıl” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

faaliyetlerde 17 nci maddenin dokuzuncu fıkrası hükmü uygulanır. İşletme ruhsatlarında, işletme izin alanı dışında kalan alanlarda görünür rezervin tespitine yönelik yapılacak arama faaliyetlerinde alınması gerekli izinler arama ruhsatları ile aynı hükümlere tabidir.

III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisi esas alınır. Bu grup madenler, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabiî dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılır.

V. Grup madenlerin üretimi işletme ruhsatı ile yapılır. Arama ruhsatı süresi sonuna kadar yapılan çalışmaları içeren arama faaliyet raporu ve ruhsat taban bedelinin ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar.⁵⁸⁵⁹

(Değişik yedinci fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) V. Grup madenlerde işletme ruhsatı süresi beş yıl olup bu süre uzatılabilir.

V. Grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri gibi faaliyette bulunulmasının gereklmesi durumunda, yetkilendirilmiş tüzel kişilerce işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur.⁶⁰

(Değişik dokuzuncu fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) Görünür rezervi belirlenen alanlar üzerine maden işletmeciliğine engel olacak şekilde başka grup işletme ruhsatı verilemez. Ayrı ayrı üretilmesi imkanı olmayan farklı gruptaki madenler için üst üste işletme ruhsatı verilemez. Ancak farklı gruptaki ruhsat taleplerinin aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri hâlinde bu şart aranmaz. IV. Grup maden ruhsat sahaları üzerine V. Grup maden ruhsatı verilemez. V. Grup maden ruhsat sahalarının üzerine ise IV. Grup maden ruhsatı verilebilir. Ancak bu durumda IV. Grup maden ruhsat sahalarında yapılan madencilik faaliyetlerinde elde edilen V. Grup madenlerin V. Grup maden ruhsat sahibine IV. Grup maden ruhsat sahibi tarafından herhangi bir bedel talep edilmeksızın teslim edilmesi zorunludur. Aksi takdirde 10 uncu maddenin yedinci fıkrası ile 12 nci maddenin beşinci fıkrası kapsamında işlem tesis edilir. Ayrıca V. Grup maden ruhsatlarında, 16 nci maddenin on birinci fıkrası kapsamında zaruri üretim ve/veya pasa değerlendirme izni verilmez.

(Değişik onuncu fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) Aynı alanda ayrı veya aynı gruplara ait ruhsat faaliyetlerinin çakışmasından dolayı, ruhsat sahipleri arasında uyuşmazlık çıkması veya kendi aralarında mutabakat sağlayamamaları hâlinde, Genel Müdürlük, projeler üzerinde ve/veya yerinde inceleme yapar. İnceleme sonucunda bu alanda ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti hâlinde, çalışma esasları Genel Müdürlükçe belirlenir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

⁵⁸ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu fıkradada yer alan “talep harçının” ibaresi “ruhsat taban bedelinin” şeklinde değiştirilmiştir.

⁵⁹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan “sertifikası” ibareleri “ruhsatı” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶⁰ 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu fıkradada yer alan “en az bir maden mühendisi tarafından” ibaresi “yetkilendirilmiş tüzel kişilerce” şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik onbirinci fıkra: 4/2/2015 – 6592/13 md.) (Mülga birinci ve ikinci cümleler:19/7/2025-7554/9 md.) Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde 7 nci maddeye göre alınması gereklili olan çevresel etki değerlendirme kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili izinlerin Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip, işletme izni düzenlenir. **(Ek cümle:19/7/2025-7554/9 md.)** Bu iznin verildiği tarihten itibaren Devlet hakkı alınır. Süresi içinde yükümlülükleri yerine getirilmeyen ruhsatlar için her yıl 50.000 TL idari para cezası verilir. İşletme ruhsat süresi sonuna kadar bu fıkarda belirtilen izinlerden dolayı işletme izninin alınamaması hâlinde ruhsat süresi uzatılmaz.

(Değişik onikinci fıkra: 28/11/2017-7061/49 md.) Beş yıllık dönemde, üretimin en az olduğu herhangi üç yılında yaptığı toplam üretim miktarı projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %30'undan az olması durumunda, ruhsat sahiplerine 77.632 Türk lirası idari para cezası verilir. **(Mülga ikinci ve üçüncü cümleler:19/7/2025-7554/9 md.)** Yılların belirlenmesi, takvim yılı hesabına göre yapılır. Dönemlerin hesaplanması, işletme izninin verildiği yıl ile üretme ilişkin tespitin yapıldığı yıl dikkate alınmaz. Ancak mücbir sebepler, beklenmeyen haller veya Genel Müdürlük tarafından kabul edilen işletme projesi ve termin planına göre madene ulaşmak amacıyla galeri, kuyu ve/veya dekapaj için geçirilen süreler, projede beyan edilen yıllık üretim miktarı ile orantılı olarak dikkate alınır. Bu fıkarda geçen idari para cezası hariç diğer oranları iki katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye ve ruhsat türlerine göre farklılaştırılmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.^{61⁶²}

(Ek fıkra:25/11/2020-7257/3 md.) Bu Kanun kapsamında maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile rehabilitasyon bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şartı aranır.⁶³

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/11 md.) Üretilicek madenin kullanıldığı entegre metalurji, seramik, çimento, kireç ve kimya tesisleri termik santral ve IV. Grup madenlerin zenginleştirme tesislerini beslemeye yönelik aynı tesis sahibine ait, kurulu tesislerinden uzaklı, hangi tesislerin bu uygulamaya tabi olacağı ve diğer usul ve esasları yönetmelikle belirlenen ruhsatlara on ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz. Ancak, üretim yapılamayan her bir ruhsat için, projede belirtilen üretim miktarının % 10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

(Değişik fıkra:14/2/2019-7164/17 md.) Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ve 10/6/1983 tarihli ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazlarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri ile bu ruhsatlarda birlikte işletilme zorunluluğu olan, kompleks halde bulunan madenler için bu maddede yazılı süreler

⁶¹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu fıkarda yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

⁶² 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu fıkarda yer alan "50.000" ibareleri "77.632" şeklinde değiştirilmiştir.

⁶³ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile bu fıkarda yer alan "madde ile 13 üncü madde" ibaresi "Kanun" şeklinde, "çevreyle uyum bedeli" ibaresi "rehabilitasyon bedeli" şeklinde değiştirilmiştir.

uygulanmaz.

İşletme ruhsat süresi:

Madde 25 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme izni:

Madde 26 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme izninin devir edilemeyeceği:

Madde 27 – İşletme izni devredilemez. İşletme ruhsatı bir bütün olarak ve yönetmelikte belirtilecek esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Madenlerin işletmeye alınması:

Madde 28 – (Mülga :26/5/2004 – 5177/38 md.)

İşletme faaliyeti:

Madde 29 – (Değişik: 4/2/2015 – 6592/14 md.)

İşletme faaliyeti, projesine ve bu Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür. İşletme projesine aykırı faaliyette bulunulduğunun tespit edilmesi hâlinde, projeye uygun faaliyette bulunulması için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması hâlinde 50.000 TL idari para cezası verilerek üretim faaliyeti durdurulur. Ancak, projeye aykırı faaliyetlerin işletme açısından tehlikeli olduğunun tespit edilmesi hâlinde tehlikeli durum giderilinceye kadar üretim faaliyetleri doğrudan durdurulur.

İşletme projeleri ve değişikliklerinin uygulamaya konulmadan önce Genel Müdürlüğü sunulması zorunludur. Aksi takdirde üretim faaliyeti durdurulur. İşletme projeleri ve değişiklikleri ile ilgili dokümanlar ve işletmelerin faaliyetlerinin durdurulmasına dair işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bakanlık tarafından karşılıklı olarak elektronik ortamda erişime açılır.

Yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından hazırlanan rapor, proje ve tüm teknik belgeler ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğü'ne verilir.

Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, işletme faaliyet raporunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğü'ne vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanır. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

I. Grup (a) bendi madenler için ruhsat sahibi, her yıl ocak ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili işletme faaliyet raporunu, büyükşehir belediyesi olan illerde valiliklere, diğer illerde il özel idaresine vermekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanır. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

Maden ruhsat sahaları ile hammadde üretim izin sahalarında rezervin verimli bir şekilde değerlendirilmesi, can ve mal güvenliği tedbirlerinin alınması amacıyla birden fazla ruhsatın birbirine mücavir olarak bulunduğu sahalarda faaliyetlerin ortak bir proje çerçevesinde yapılmasına hak sahiplerinin rızasının olması hâlinde Genel Müdürlük kararı ile, ruhsat sahiplerinin rızasının olmaması hâlinde Bakan onayı ile karar verilebilir. Bu amaçla, ortak ruhsat alanları içinde belirlenecek termin planları dikkate alınarak işletme izin alanları yeniden düzenlenebilir.

(Değişik fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Birbirine bitişik veya yakın maden sahalarında, yapılan üretimin çevresel etkileri, şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden dolayı yapılacak proje ve planlama çerçevesinde Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile maden bölgesi ilan edilebilir. Maden bölgesindeki ruhsatların bir veya birden fazla ruhsatta birleştirilmesi Genel Müdürlükçe yapılır.

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Maden bölgesinde belirlenen alandaki ruhsatların tüzel kişiliği haiz bir şirkette birleştirilmesi için ruhsat sahiplerine altı aya kadar süre verilir. Ruhsat sahiplerinin kurulacak olan bu şirketteki ortaklık payları, maden rezervi de göz önüne alınarak belirlenir. Ruhsatların birleştirilmesi, belirlenen alandaki toplam rezervin en az yarısına tekabül eden ruhsat sahiplerinin talebi hâlinde gerçekleştirilir. Bu talep sahipleri ikiden az olamaz. Talep sahibinin iki olması hâlinde ise hissedarlardan birinin rezerv oranı en az yüzde on olmalıdır. Yeterli talebin sağlanamaması durumunda belirlenen alandaki tüm ruhsatlar iptal edilir. Bu sahalar, alan sınırlamasına bağlı kalmaksızın Genel Müdürlük tarafından belirlenen kriterlere göre ihale edilerek ruhsatlandırılır. İptal edilen ruhsatlara ilişkin Genel Müdürlükçe tespit edilen yatırım giderleri Genel Müdürlük bütçesinden karşılanır. Birleşen ruhsatların alan sınırlarını belirleme yetkisi Genel Müdürlüğe aittir. Maden bölgesi içerisinde bulunan ihalelik sahalar, ihale taban bedeli yatırılarak birleşen ruhsata ilave edilebilir.⁶⁴

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Belirlenen alandaki toplam rezervin en az yarısına tekabül eden ruhsat sahiplerince birlestirmenin talep edilmesi hâlinde, birleştirmeye dâhil olmayan diğer ruhsatlar iptal edilir. İptal edilen ruhsatların Genel Müdürlükçe tespit edilen yatırım giderleri, birleştirme yapılan ruhsat sahibince ödenir ve bu ruhsat alanları birleştirilmiş ruhsata ilave edilir. Tespit edilen yatırım giderinin ruhsat sahibince altı ay içinde ödenmemesi hâlinde ise belirlenen alandaki ruhsatların tümü iptal edilir.

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Şehirleşme, çevresel ve benzeri etkiler dikkate alınarak bazı alanlardaki I. Grup ve II. Grup (a) madencilik faaliyetleri valilik görüşü ile Bakanlık tarafından kısıtlanabilir. Bakan onayı ile kısıtlanan alandaki I. Grup ve II. Grup (a) bendi maden ruhsatları, rezervi dikkate alınmak suretiyle maden bölgesine ya da başka bir alana taşınarak ruhsatlandırılabilir. Bu tür ruhsatlandırma işlemi ihalelik sahalar üzerinde de ihalesiz yapılabilir. Kısıtlama ve taşınma alanlarındaki rezerv tespitleri valilikerce yapılır.

⁶⁴ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “Bakanlık bütçesinden” ibaresi “Genel Müdürlük bütçesinden” şeklinde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Maden bölgesi olan illerde bu bölgeleri yönetmek üzere maden bölgesi komisyonu kurulur. Bu komisyon, büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bünyesinde, diğer illerde ise il özel idaresi bünyesinde faaliyet gösterir. Komisyon; valilik, ilgili belediye ve ruhsat sahibi şirket temsilcilerinden oluşur.

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Komisyon, ruhsat sahasındaki faaliyetlerin projeye, çevre ve insan sağlığına uygun yürütülmemesini kontrol ederek madencilik faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması dâhil gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar. Komisyon geçici olarak durdurma faaliyetlerini Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük, komisyonun maden bölgeleri ile ilgili faaliyetlerini inceler ve denetler.

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Ruhsat sahibi tarafından, ocak başı satış tutarının %1'i, komisyonun maden bölgesi için yapacağı harcamaları karşılamak üzere, büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, diğer illerde ise il özel idaresi hesabına yatırılır. Maden bölgesindeki her grup maden işletme ruhsatı için bu Kanun kapsamında irtifak ve/veya intifa hakkı tesis edilebilir ve kamulaştırma yapılabilir. Maden bölgesi alanında rödövans sözleşmesi yapılamaz ve varsa mevcut sözleşmeler iptal edilir.⁶⁵

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/10 md.) Maden bölgesi ilan edilmesi, ruhsatların birleştirilmesi, taksiri ve iptal edilmesi, yatırım giderlerinin belirlenmesi ve ödenmesi, maden sahalarının ihale edilmesi, rezerv tespiti ve ruhsatlandırma, bir veya birden fazla il sınırına giren maden bölgeleri komisyonun oluşturulması, toplanma ve çalışma süresi, görev ve yetkileri, faaliyetlerin inceleme ve denetimi ile ruhsatların taşınması, proje ve planlaması gibi uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İhale:

Madde 30 – (Değişik: 4/2/2015-6592/15 md.)

(Değişik cümle:19/7/2025-7554/10 md.) I. Grup, II. Grup (a) ve (c) bendi, III. Grup ve V. Grup maden ruhsatları ihale ile verilir. **(Ek cümle:19/7/2025-7554/10 md.)** Sahayla ilgili konum, rezerv ve geçmiş bilgiler doğrultusunda Genel Müdürlük tarafından gerekliliği ortaya konulan hâllerde II. Grup (b) bendi ve IV. Grup maden ruhsatları da ihale ile verilir. İhale ilanı Resmî Gazete'de yayımlanır.

İhale bedeli işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz.

Maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak şartnamelerde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir. Bu ihalelerde rezervin özellikleri dikkate alınarak ihaleye katılma şartları, taban ihale bedeli, ihale bedelini ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususlar şartnameler ile belirlenebilir.

Ruhsat sahaları arasında tek başına madencilik yapılamayacak büyüklükteki alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir. İhalelik durumda olan ve madencilik yapılabilmesi için uygun büyüklükte olmayan sahalar, çevresindeki ruhsatsız alanlar veya diğer ihalelik sahalarla birleştirilerek ihale edilir.

⁶⁵ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fıkra yer alan “0,5'i” ibaresi “1'i” şeklinde değiştirilmiştir.

Havza madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak amacıyla yeni oluşturulan alanlar ile herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş sahalar, alan sınırlamasına bakılmaksızın birleştirilerek ihale edilebilir. Bu şekilde ihale edilen sahaların ruhsatlandırmasında 16 ncı maddededeki alan sınırlaması aranmaz.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması hâlinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahaların ihalessinden elde edilen gelirler genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu Kanun kapsamındaki iş ve işlemler için ihtiyaç duyulan ödenekler Genel Müdürlük bütçesinde öngörlür.⁶⁶

(Ek fıkra: 21/3/2018-7103/32 md.) Bu madde kapsamında bir sahanın ihalessinin iki defa yapılmasına rağmen sahaya müracaat olmaması durumunda sahanın aramalara açık hale geleceği Genel Müdürlükçe ilan edilir. İlan edilen sahaya bir aylık sürede müracaat olması durumunda belirlenen ihale taban bedeli üzerinden ruhsatlandırılır. Müracaatın birden fazla olması durumunda müracaat edenler arasında yeniden ihale edilir.

(Ek fıkra: 14/2/2019-7164/18 md.) İhalelik sahalar, ihale edilmeksizin ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarına Bakan onayı ile verilebilir.

Daimi nezaret ve teknik eleman⁶⁷

Madde 31 – (Değişik: 4/2/2015-6592/16 md.)

Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyülüğu ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur. Daimi nezareti ile vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyülüğu ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki ve sorumlulukları, atanma usul ve esasları, eğitimi, çalışma usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkarda belirtilen istihdam şartlarını sağlamadan maden işletme faaliyetinde bulunulması hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanarak maden işletme faaliyetleri durdurulur. İstihdam şartlarının sağlanması hâlinde faaliyete izin verilir.

⁶⁶ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle bu fıkarda yer alan “Bakanlık” ibaresi “Genel Müdürlük” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶⁷ Bu madde başlığı “İşletmede fenni nezareti:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 15 inci “Teknik nezareti:” olarak daha sonra, 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Ruhsatın hükminden düşmesi ve terk edilen alanlarda alınacak tedbirler:⁶⁸

Madde 32 – (Değişik: 4/2/2015-6592/17 md.)

Ruhsat sahibi sahasında gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir imalat haritası ve maden jeoloji haritasını Genel Müdürlüğü'ne vermek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Herhangi bir nedenle hükminden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanlarda ruhsat sahibi gerekli emniyet tedbirlerini almak ve sahanın son durumunu gösterir teknik belgeleri Genel Müdürlüğü'ne vermek zorundadır.

Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç bir yıl içinde almak ve işletme faaliyetinde bulunulan alanı işletme projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır.

Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik önlemlerinin ve çevresel önlemlerin alınmaması durumunda tedbir alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir. Çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevreye uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlarda il özel idareleri veya valilikler tarafından yerine getirilir. Orman idaresi, il özel idaresi veya valilik tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan masraflar, ruhsat bedelinden çevre ile uyum planı çalışmaları için emanete yatırılan tutarlardan karşılanır. Teminatların yeterli olmaması durumunda çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masrafların ödenmesi için ruhsat sahibine bir ay ödeme süresi verilir. Süresinde ödenmeyecek ve Genel Müdürlük tarafından ilgili vergi dairesine bildirilen tutarlar 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden tahsil edilir. İlgili idare tarafından çevreye uyum planı dışında başkaca bir proje veya uygulama yapılması hâlinde buna ilişkin masraflar, ilgili idare tarafından karşılanır ve ruhsat sahibinden herhangi bir bedel talep edilmez.⁶⁹

Çevre ile uyum çalışmasının Hazinenin özel mülkiyetindeki yerler ile Devletin hükmü ve tasarrufu altındaki yerlerde yapılması hâlinde uygulamanın yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Maliye Bakanlığı'na müsteriken belirlenir.

Tesislerin intikali:

Madde 33 – Arama, (...)⁷⁰ ve işletme ruhsatının fesholunması, yürürlük sürelerinin bitmesi veya terk sebebiyle sona ermlesi hallerinde ruhsat sahibine tazminat verilmeksiz kuyular, galeriler ve bunların muhafazası için yapılmış olan iksa tesisleri Devlete intikal eder.⁽⁵⁹⁾

1inci fıkra şümülü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

Madencilik fonu:

Madde 34 – (Mülga: 21/2/2001-4629/1 md.)

⁶⁸ Bu madde başlığı “Ruhsatın hükminden düşmesi ve alınacak tedbirler:” iken, 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanunun 17nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁶⁹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fıkradada yer alan “Bakanlık tarafından” ibaresi “Genel Müdürlük tarafından” şeklinde değiştirilmiştir.

⁷⁰ Bu fıkradada yer alan “ön işletme” ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

İnceleme ve denetim giderleri⁷¹

Madde 35 – (Değişik: 26/5/2004-5177/17 md.)

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimi için yapılacak masraflar, 4629 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanunun geçici 1inci maddesi gereğince genel bütçeye özel gelir ve Genel Müdürlük bütçesine özel ödenek kaydedilen tutarlardan karşılanır.⁷²

Madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetimleri için görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcirah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin iki katı tutarında gündelik ödenir. (Ek cümle: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.) Bu tutar, üç katına kadar Cumhurbaşkanıca artırılabilir.

Bu maddeye göre yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi alınmaz ve kesinti yapılmaz.

Pasa, bakiye yiğini ve cürufların muhafazası:

Madde 36 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/18 md.)

Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirmesi mümkün olmayan pasa, zenginleştirme bakiye yiğini ve cüruflar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemenden çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu bakiye ve pasa yiğinlarının miktarları, fizikî özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plân ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye yiğinları ve cürufların, ruhsat sahibince nakledilmesi için bu Kanunda zikredilen mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ekonomik değeri olmayan maddeler için 32 nci madde hükümleri uygulanır.

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/18 md.) Birinci fıkraaya aykırı hareket edenlere işletme ruhsat taban bedeli kadar idari para cezası verilir.

Mücbir sebeplerle geçici tatil⁷³

Madde 37 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/19 md.)

(Değişik fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.) Mücbir sebep veya beklenmeyen hâller dolayısıyla işletme izni alınmış işletme ruhsat sahalarında faaliyetin geçici olarak tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine Genel Müdürlükçe karar verilebilir. Ruhsat sahibince müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilir. Geçici tatili kabul edilen işletme ruhsatlarına 24 üncü maddenin on ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Ruhsat hukukundan kaynaklanan diğer yükümlülükler devam eder.

⁷¹ Bu madde başlığı “İnceleme masraflarının karşılanması:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁷² 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fıkra yer alan “Bakanlık bütçesine” ibaresi “Genel Müdürlük bütçesine” şeklinde değiştirilmiştir.

⁷³ Bu madde başlığı “Mücbir sebeplerle tatil:” iken, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.)

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.)

(Mülga fıkra: 4/2/2015 – 6592/19 md.)

Sicilin teşkili ve özellikleri:

Madde 38 – Bütün maden hakları ve faaliyetleri ile ilgili teknik ve mali konuları havi maden sicili, yönetmelikte belirtildiği şekilde Genel Müdürlük tarafından tutulur.⁷⁴

Maden haklarının devir, intikal, haciz, rehin ve ipotek veya sona erme durumları bu sicile işlenir.

Maden sicili alenidir. İlgililer sicil kayıtlarının maden sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Maden sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez.

Madenler üzerine iktisap edilecek haklar tescil edilmedikçe hükmü ifade etmez.

Cevherlerin rehni:

Madde 39 – Madenlerden çıkarılan cevherler, arama, (...)⁷⁵ ve işletme ruhsat sahibinin Genel Müdürlüğe yazılı müracaatları üzerine bildirildiği şahıslara kabzedilmeksızın rehnedilebilir. Bu durum maden siciline kaydedilir.⁷⁵

Bu kabil cevherlerin rehin süresi içinde satışı, rehin alan şahısların yazılı muvafakatı ile mümkündür.

Rehinle ilgili sicilin nasıl tutulacağı ve diğer işlemler, yönetmelikte belirtilir.

Haciz ve ihtiyacı tedbir:

Madde 40 – Madenin işletilmesinde gerekli olan kuyular, ocaklar ve galeriler ile makineler, binalar, yer altında ve yer üstünde kullanılan her türlü nakil vasıtaları madenin çıkarılması, temizlenmesi, izabesi gibi cevherin kıymetlendirilmesine yarayan alet ve tesisler ve bir senelik işletme malzemesinin üzerine münferiden haciz veya ihtiyacı tedbir konulamaz.

Ancak işletme hakkı ile bir bütün teşkil eden 1inci fıkarda yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı veya çıkarılmış cevherlerle bu cevherlerin bakiyeleri ve cürufu üzerine haciz ve ihtiyacı tedbir konulabilir. Üçüncü şahısın rehin hakları saklıdır.

Bir madenin tamamının icra yolu ile satışı 43 üncü maddede yazılı usule tabidir.

Haciz ve ihtiyacı tedbir dolayısıyla madenin faaliyetine müdahale edilemeyeceği:

Madde 41 – Madenin tamamina veya çıkarılmış cevherlerle bakiye yiğini ve cürufuna gerek haciz veya ihtiyacı tedbir konulması ve gerekse bunların icraen satışına teşebbüs edilmesi hallerinde alacaklı veya icra dairesince madenin faaliyeti durdurulamayacağı gibi bu faaliyete müdahale de edilemez.

⁷⁴ Bu fıkarda yer alan “ilgili daire” ibaresi 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 37inci maddesiyle “Genel Müdürlük” olarak değiştirilmiştir.

⁷⁵ Bu fıkarda yer alan “ön işletme” ibaresi, 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış, aynı Kanunun 37inci maddesi ile de “ilgili daireye” ibaresi “Genel Müdürlüğe” olarak değiştirilmiştir.

İpotek ve kapsamı:

Madde 42 – Maden (...)⁷⁶ işletme ruhsat sahibinin maden için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasının temini için maden üzerinde bir veya müteaddit derece ve sıradı ipotek tesis olunabilir.

İpotekli takyit edilmiş (...)⁷⁶ işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde mevcut ipotek, hiçbir muameleye tevessül edilmeden yeniden ita edilen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

(...)⁷⁶ işletme ruhsatı ile bir bütün teşkil eden 40 inci maddenin birinci fikrasında yazılı tesis, vasita, alet ve malzemenin heyeti umumiyesi ipoteğin şümüllüne girer.

Tesis olunacak ipotek ruhsat süresini geçemez.

İpotek alacaklısı, maden (...)⁷⁶ işletme ruhsatı ile kül teşkil eden ve tapu sicilinde kayıtlı bulunan gayrimenkuller üzerinde, (...)⁷⁶ işletme ruhsat sahibinin tasarruflarına mani olmak için umumi hükümler dairesinde tapu siciline şerh verilmesini isteyebilir.

Maden işletme hakkının sona ermesi halinde ipoteğin hükmü 33 üncü maddenin birinci fikası şümülü dışında kalan tesis, vasita, alet ve malzemeye inhisar eder.

Maden ipoteği sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkini ile sakıt olur.

İpoteğin paraya çevrilmesi:

Madde 43 – İpoteğin vadesi sonunda veya alacağın muaceliyet kesbetmiş olması halinde alacaklı alacağının tahsili için ipoteğin taalluk ettiği maden (...)⁷⁶ işletme ruhsatını genel hükümler dairesinde sattırabilir.

Maden (...)⁷⁶ işletme ruhsatını iktisap etmek isteyen talibin bu hakkın iktisabı için aranan kanuni şartları haiz olması lazımdır. Talip bu şartları haiz bulunduğu, Genel Müdürlükten alacağı vesika ile ispat eder. İcra dairesi bu vesikayı ibraz etmiş olan talipler arasında satışı yapar.⁷⁷

Satışın neticesi icra dairesi tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir. Keyfiyet madenin sicil kütüğüne şerh ve ipotek kaydı terkin edilir. Devir muamelesi bu surette tekemmül eder.

Şahsi mesuliyet:

Madde 44 – Maden ipoteğiyle temin edilen alacaktır dolayı maden (...)⁷⁶ işletme ruhsat sahibi şahsen de mesuldür.

İpotekle takyit edilmiş bir maden (...)⁷⁶ işletme ruhsatının ahara devri halinde, bu hakkı devredenin borçluluk durumunda bir değişiklik husule gelmeyeceği gibi, alacağın teminatını teşkil eden ipotek de aynen baki kalır.

Ancak, maden (...)⁷⁶ işletme ruhsatını devralan şahıs ipotekle temin edilmiş olan borcu da şahsen kabul ve taahhüt ettiği ve alacaklı, keyfiyetin Genel Müdürlükçe kendisine tebliğinden itibaren, bir yıl içinde hakkını evvelki borçluya karşı muhafaza eylediğini yazı ile

⁷⁶ 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle bu fikrada yer alan “ön işletme ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

⁷⁷ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle ikinci fikrada yer alan “Bakanlıktan alacağı” ibaresi “Genel Müdürlükten alacağı” şeklinde, üçüncü fikrada yer alan “Bakanlığa” ibaresi “Genel Müdürlüğe” şeklinde değiştirilmiştir.

bildirmediği takdirde (...)⁷⁶ işletme ruhsatını devreden evvelki borçlu borcundan kurtulur.⁷⁸

Medeni Kanunu atif:

Madde 45 – Türk Medeni Kanununun ipoteğe ait hükümleri maden ipoteklerine de uygulanır.

İrtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma:

Madde 46 – Maden arama dönemi içerisinde arama sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde kullanma amacıyla münhasır olmak üzere belli süreler için madenci, Genel Müdürlüğüne müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.⁷⁹

İrtifak ve/veya intifa hakkı karşılığı, Kamulaştırma Kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler tarafından tespit edilir.

(Değişik : 15/6/2001 - 4683/4 md.) Arama süresi sonunda (...)⁸⁰ işletme talebi söz konusu olduğu takdirde tesis edilen irtifak ve/veya intifa hakkının süresi (...)⁸⁰ işletme süresini geçmemek kaydıyla uzatılabilen gibi yeni irtifak ve/veya intifa hakkı talebinde de bulunulabilir. **(Ek cümle: 4/2/2015 – 6592/20 md.)** İşletme ruhsat sahasında ve/veya mücavirinde kurulacak tesislerde kullanılacak ve ruhsat sahası dışından getirilecek olan su, doğalgaz, elektrik ve haberleşme hatları için ruhsat sahibi Genel Müdürlüğüne müracaat ederek irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.

Faaliyetler sırasında sahaya zarar verilmesi durumunda ruhsat sahibi adli merciler tarafından tespit edilecek tazminatı arazi sahibine ödemek ve sahayı kullanılabılır durumda terk etmeye yükümlüdür.

(Son fıkra İptal: Anayasa Mahkemesinin 22/9/1993 tarihli ve E. 1993/8, K: 1993/31 sayılı Kararı ile).

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.) İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğu karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.) Kamulaştırma işlemleri 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

(Ek fıkra: 26/5/2004 – 5177/20 md.) Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

⁷⁸ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan “Bakanlıkça kendisine” ibaresi “Genel Müdürlükçe kendisine” şeklinde değiştirilmiştir.

⁷⁹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fıkralarda yer alan “Bakanlığa müracaat” ibareleri “Genel Müdürlüğe müracaat” şeklinde değiştirilmiştir.

⁸⁰ 26/5/2004 tarihli ve 5177 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle bu fıkarda yer alan ”ön işletme ve/veya” ibaresi ile ”ön işletme ve” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Kamulaştırılan taşınmazın, maden işletme faaliyetleri için lüzum kalmadığının Genel Müdürlükçe tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayič bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.⁸¹

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Tapu siciline konulan şerhler Genel Müdürlüğün müracaati üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.⁸²

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecrimisil alınmaz.

(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/20 md.)I. Grup madenler ve mıcırla kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar:

Madde 47 – (Değişik:26/5/2004 – 5177/21 md.)

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan, madencilik yapılabilecek bütün sahalarda, Kurumun yürüttüğü bir projeye bağlı olarak arama faaliyetlerinde bulunabilir. Üçüncü kişilere ait ruhsatlı alanlarda yaptıkları arama faaliyetleri sonucunda bulduğu aynı grup madenler ile ilgili hiçbir hak talebinde bulunamaz. Bu alanlar içinde arama ruhsatını aldığı diğer grup madenler, ruhsat süresi sonunda Genel Müdürlük tarafından 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

(Ek fikra:14/2/2019-7164/19 md.) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununun 5 inci maddesine göre maden ruhsat sahipleri ile yapmış olduğu arama ve araştırma tip sözleşmeleri maden siciline bilgi amaçlı şerh edilir.

(Değişik fikra: 3/6/2007-5686/18 md.) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bu Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı alarak bulduğu madenler için UMREK Koduna göre rapor hazırlama şartı aranmaksızın MTA tarafından hazırlanan raporlar ile 15 inci maddeye

⁸¹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlıkça tespiti” ibaresi “Genel Müdürlükçe tespiti” şeklinde değiştirilmiştir.

⁸² 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlığın müracaati” ibaresi “Genel Müdürlüğün müracaati” şeklinde değiştirilmiştir.

göre buluculuk hakkını kazanır. Arama ruhsat süresi sonuna kadar Genel Müdürlüğe devredilen bu ruhsatlar 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir. İhale sonucu elde edilen gelirin %50'si MTA'ya kaynak geliri olarak aktarılır.⁸³

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/16 md.; Değişik fıkra: 18/5/2017-7020/11 md.) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından buluculuk hakkı kazanılan maden ruhsat sahaları, bedeli karşılığında ihtisaslaşmış Devlet kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilir. Devir aşamasında bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen süreler bu kararların uygulanması esnasında aranmaz. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen arama dönemi faaliyet raporları yerine kaynak/rezerv raporu verir.

(Ek fıkra: 30/5/2019-7176/7 md.) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, uhdesindeki ruhsatları bölerek aynı alan için Genel Müdürlükten birden fazla yeni ruhsat talep edebilir. Genel Müdürlük tarafından Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü adına yeni ruhsatlar düzenlenebilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/16 md.) Bakanlık tarafından, ruhsat müracaatlarına kapatılan alanlar ile havza ve kuşak madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak için herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlarda, Bakanlıkça da gerekli görüldüğü takdirde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne arama faaliyeti yaptırılmak gayesiyle ruhsat verilir. İşletilebilecek maden varlığının belirlenmesi halinde, bu alanlardan ruhsat müracaatına kapatılan alanlardaki madenlerin işletilmesi için Cumhurbaşkanı kararı, diğer alanlar için ise bu madde ve 30 uncu madde hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir.⁸⁴

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından arama ve araştırma faaliyetlerinde bulunmak üzere memuriyet mahalli dışında görevlendirilen personele Harcırıah Kanununun 50 nci maddesi ile ilişkilendirilmeksızın, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenen gündelik harcırıah miktarının iki katı tutarında, Harcırıah Kanunu hükümlerine göre gündelik ödenir. **(Ek cümle: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)** Bu tutar, üç katına kadar Cumhurbaşkanı artırılabilir. Bu şekilde görevlendirilen personele Harcırıah Kanununun 50 nci maddesine göre ayrıca bir ödeme yapılmaz. Yapılacak söz konusu ödeme tutarının yarısı, Kurumun ücretli işlerinden sağladığı gelirlerden karşılanır. **(Ek cümle: 10/6/2010-5995/16 md.; Mülga son cümle: 4/2/2015-6592/25 md.)**

Yeminli teknik büroların kuruluşu, yetki alanları ve sorumlulukları:

Madde 48 – (İptal: Anayasa Mahkemesinin 24/12/1986 tarihli ve E. 1985/20, K. 1986/30 sayılı Kararı ile.)

⁸³ 2/5/2024 tarihli ve 7501 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan “madenler için” ibaresinden sonra gelmek üzere “UMREK Koduna göre rapor hazırlama şartı aranmaksızın MTA tarafından hazırlanan raporlar ile” ibaresi eklenmiştir.

⁸⁴ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu fıkradada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 49 – (Değişik birinci fıkra: 26/5/2004 – 5177/22 md.) 2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunmuş ve sonra bulunacak bor madenlerinin aranması ve işletilmesi 2840 sayılı Kanun hükümlerine tâbidir.

Bunların ihracatına ait usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca tespit edilir.⁸⁵

Madde 50 – Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra toryum ve uranyum madenlerinin aranması ve işletilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.

Üretilen cevher Devlete veya Cumhurbaşkanınca tespit edilecek yerlere satılır.⁸⁶

Kaldırılan hükümler:

Madde 51 – 6309 sayılı Maden Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Maden Dairesi:

Madde 52 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip 6 ay zarfında Maden Dairesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, teknik ve idari bakımından ihtiyacı kafî kadro ile teçhiz edilir.

Ek Madde 1 – (Ek : 30/7/1999 - 4424/1 md.;Değişik: 26/5/2004 – 5177/23 md.)

3867 sayılı Ereğli Kömür Havzasındaki Ocakların Devletçe İşletirilmesi Hakkında Kanun ile Devletçe işletirilmesi kararlaştırılan Ereğli Kömür Havzasındaki madencilik faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Ruhsat süresi bu Kanunla getirilen süre sınırlamasına tâbi değildir.

(Değişik üçüncü fıkra:14/2/2019-7164/20 md.) Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işletirmeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir. Bu fıkra kapsamında yapılacak ihale sonucunda Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, ihaleyi kazananla yapacağı sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihale edilen sahayı devredebilir ve ihaleyi kazanan adına ruhsat düzenlenebilir. Ruhsat devrine esas olan sözleşme ilgili ruhsatın siciline şerh edilir. Genel Müdürlük bu sözleşmenin tarafı değildir. Ancak, Türkiye Taşkömürü Kurumunun halen kendisi tarafından doğrudan işletilen işletme izin alanlarında oluşturulacak ruhsatlar bu madde kapsamında ihale edilemez. Kamu kurum ve kuruluşları ruhsat sahalarındaki rödövansılarının rödövansa konu olan kısmını ruhsat sahalarından bölerek rödövans sözleşmesinin hükümleri saklı kalmak kaydıyla rödövans sözleşmesi sona erene kadar rödövans sözleşmesini yaptığı kişiye devredebilir ve rödövansı adına ruhsat düzenlenebilir. Ruhsat devrine esas olan rödövans sözleşmesi ilgili ruhsatın siciline şerh edilir. Genel Müdürlük bu sözleşmenin tarafı değildir. **(Ek cümle:25/11/2020-7257/4 md.)** Bu ruhsat sahalarında, devralanın kurulu işletme kapasitesi veya şerh edilen

⁸⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

⁸⁶ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

sözleşmedeki kapasiteyi aşmayacağı yönünde vereceği taahhüde istinaden, ilgili alan için tanınan tüm muafiyetler ve bu Kanunun 7 nci maddesine istinaden alınmış bütün izinler devredilen ruhsatlarda da aynen korunur. Bu fikra kapsamında devredilmiş olan ruhsat sahalarında yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak Maden Kanunu, İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar ruhsatı devralana aittir.

(Değişik fikra: 4/2/2015 – 6592/21 md.) Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için kamu tarafından yürütülecek faaliyetler, bu Kanunun hak düşürücü ve mali hükümlerine tabi değildir, ruhsat bedeli ve Devlet hakkından muaftır. Ancak taşkömüründen özel idare payı ve köylere hizmet götürme birliği payı alınır. Diğer madenler için yürütülen faaliyetlerden de Devlet hakkı, özel idare payı ve köylere hizmet götürme birliği payı alınır.

3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun ile maden işletmeciliğine tanınan haklar, Ereğli Kömür Havzası içerisindeki taşkömürü madenciliği için geçerlidir.

Ereğli Kömür Havzasının imtiyaz alanının Cumhurbaşkanı kararıyla küçültülmesi sonucu serbest kalan alanlar, koordinatları Genel Müdürlükçe belirlenerek bu Kanunun 30 uncu maddesine göre ihale edilir.⁸⁷

Ek Madde 2 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Bakanlık, Genel Müdürlüğü bu Kanunda belirtilen yetkilerinden uygun gördüklerini valiliklere verebilir.

Ek Madde 3 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)⁸⁸

Kömür ve petrokok ithalatı ile ilgili usul ve esaslar Çevre ve Orman Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Bakanlıkça müstereken düzenlenir. Cumhurbaşkanı kararı ile maden ve petrokok ithalatından, gümrük resmine esas bedelin % 2'sine kadar ek ödeme alınabilir.

Ek Madde 4 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Maden Kanununun uygulanması ile ilgili eylem ve işlemler nedeni ile İdareye karşı açılan davaları, İdare ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri İdarenin yanında davaya katılabilir.

Ek Madde 5 – (Ek :26/5/2004 – 5177/24 md.)

Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü" ile ilgili bölümünden çıkarılmış ve Maden İşleri Genel Müdürlüğünde kullanılmak üzere bu Kanuna ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin "Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı" ile ilgili bölümüne eklenmiştir.

⁸⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu fikrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

⁸⁸ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu maddede yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 6 – (Mülga: 4/2/2015-6592/25 md.)

Ek Madde 7 – (Ek: 10/6/2010-5995/17 md.)

(Ek fikra: 4/2/2015 – 6592/22 md.) Ruhsat sahipleri ile üçüncü kişiler arasında rödövans sözleşmeleri Genel Müdürlüğün iznine tabidir. İzin alınmaksızın yapılan rödövans sözleşmesi ile yürütülen madencilik faaliyetleri durdurulur. **(Ek cümle:14/2/2019-7164/21 md.)** Genel Müdürlük rödövans sözleşmelerinin tarafı değildir.⁸⁹

(Ek fikra: 4/2/2015 – 6592/22 md.) Kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri hariç olmak üzere yer altı kömür işletmelerinde maden ruhsat sahipleri, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişiler ile üretim faaliyetlerine yönelik rödövans sözleşmeleri yapamaz. Aksi takdirde rödövans sözleşmesi ile yapılan madencilik faaliyetleri durdurulur.

Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödövans sözleşmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rödövansçıya aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Maden Kanunundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırılmaz.

Ek Madde 8 – (Ek: 10/6/2010-5995/17 md.)

Ruhsat sahibi ile ilgili bir önceki yıla ait teknik nezaretçilik ücretinin ödendiğine dair belgelerin her yıl Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğü'ne verilmesi zorunludur. Aksi takdirde Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan hata ve noksantık kapsamında değerlendirilir.

Ek Madde 9 – (Ek: 10/9/2014-6552/9 md.)

Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan 4. Grup madenlerden “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde, yer altında çalışan işçilere ödenecek ücret miktarı 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi uyarınca belirlenen asgari ücretin iki katından az olamaz.

Yönetmelik:

Ek Madde 10 –(Ek: 4/2/2015 – 6592/23 md.)

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur.

İş sağlığını ve güvenliğini ilgilendiren ve işletme projesinde yer olması zorunlu olan yapısal ve teknik hususlarla ilgili yönetmeliklerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının uygun görüşü alınır.

Ek Madde 11 – (Ek: 4/2/2015 – 6592/23 md.)

II. Grup (a) bendi maden ruhsat sahiplerinin proje ile başvurması ve talep ettiği benden alanına taksir edilmesi hâlinde, II. Grup (b) ve (c) bendi maden ruhsatlarından birine geçilebilir. Ancak, bu Kanuna göre hak sağlayan II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarından II. Grup (a) ve (c) bendi maden ruhsatlarına geçiş yapılamaz.

⁸⁹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlığın” ibaresi “Genel Müdürlüğün” şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 12 – (Ek: 4/6/2016-6719/6 md.)

Bu Kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir.

Ek Madde 13 – (Ek: 20/8/2016-6745/37 md.)

Maden arama, araştırma ve üretimi sırasında kamu ve özel sektör tarafından üretilen yerbilimleri verileri, sondajlara ait karot, kıırıntı, el örneği ve benzeri numuneler ile harita, kesit, stratigrafi ve benzeri dokümanları arşivlemek, yayımlamak, kullanıcıların hizmetine sunmak ve numunelerin yurt dışına çıkarılması ile ilgili işlemleri yapmak amacıyla Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bünyesinde Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankası kurulmuştur. Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasına veri, numune ve doküman kabulü, arşiv sisteminin oluşturulması, bu sistemden yararlanılması, numunelerin yurt dışına çıkarılması ve diğer uygulamalar ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Kamu ve özel sektörde ait veri, numune ve dokümanlar bu usul ve esaslara göre Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasına gönderilir.

Ek Madde 14 – (Ek: 20/8/2016-6745/38 md.)

Uluslararası standartlar ile bilimsel ve teknik esaslara göre yetkin kişi ve/veya yetkilendirilmiş tüzel kişiler tarafından, madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesi ile ilgili açık, güvenilir, uygulanabilir kaynak ve rezerv bilgilerini oluşturmak, bunlarla ilgili raporlama standartları ve kriterler belirlemek, sistem kurmak, uygulamak, geliştirmek ve yayımlamak, bu faaliyetler ile ilgili strateji ve hedefler oluşturmak, yetkin kişi ve/veya yetkilendirilmiş tüzel kişilerde aranan nitelikleri belirlemek, bunlara eğitim vermek, sertifikalandırmak, sicil ve sicil kayıtlarını tutmak, denetlemek, ihtar vermek, belgeleri askıya almak veya iptal etmek, uluslararası benzeri kuruluşlara üye olmak veya bunlarla işbirliği yapmak, görev alanına giren konularda eğitim, araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunmak ve bu faaliyetler ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve yayımlamak amacıyla, kısa adı UMREK olan Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu kurulmuştur. UMREK'in mali işleri dâhil her türlü sekretarya hizmetleri Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. UMREK eğitim, sertifika, aidat, yayın ve diğer faaliyetlerinden gelir elde edebilir.

UMREK, görevini yerine getirirken bağımsızdır. UMREK, görevlerini yerine getirirken resmî ve özel kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir.

UMREK üyelerine verilecek huzur hakkı Cumhurbaşkanı tespit edilir.⁹⁰

UMREK'in teşkili, yönetimi ve çalışması ile üyelerin atanmasında aranacak nitelikler, görev süresi ve üyeliğin sona ermesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

⁹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 99 uncu maddesiyle, bu fikrada yer alan "Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 15- (Ek: 21/3/2018-7103/33 md.)

Bu Kanun kapsamında işletme izni veya Genel Müdürlükçe izin verilmiş rödovans sözleşmesi olmaksızın işletme izni alanı dışındaki mücavir sahalara yirmi metreye kadar taşmalar hariç olmak üzere, maden ocağı açılması, maden üretilmesi veya faaliyetleri durdurulmuş maden sahalarında üretim faaliyetlerinin durdurulmasına sebep olan durumların düzeltilmesi ve/veya işletme güvenliğine yönelik faaliyetlerin dışında üretim faaliyetinde bulunulması fiillerini işleyenlere üç yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası verilir. Bu suçlardan hüküm giyenler, infazın tamamlanmasından itibaren on yıl boyunca madencilik faaliyeti yapamazlar.⁹¹⁹²

Ek Madde 16- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.) (Değişik: 29/5/2025-7549/19 md.)

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün (MAPEG) bütün mal ve varlıklarını Devlet malı hükmünde olup haczedilemez. Bunlar aleyhine işlenen suçlar Devlet malları aleyhine işlenmiş sayılır.

MAPEG; ilgili mevzuat kapsamındaki görevleri dolayısıyla yapacağı işlemler yönünden, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç, her türlü vergi, resim, harç ve paydan, tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan her türlü döner sermaye ücretinden muafır. Ancak, yargı harçlarının MAPEG'in haklılığı nispetinde karşı taraftan tahsiline ilgili merci tarafından karar verilir.

MAPEG'e, ilgili mevzuat ile verilen görevlerin ifası için gerekli olup MAPEG tarafından satın alınan veya ithal edilen binek araçları hariç, motorlu vasıtalarla, motorlu, motorsuz makine, cihaz, araç-gereç ile bunların yedek parçaları ve lastikleri, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

MAPEG'in gelirleri, vergiden müstesnadır. Bu istisna, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılan kesintileri kapsamaz.

Ek Madde 17- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.) (Değişik: 29/5/2025-7549/20 md.)

MAPEG'in görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların; vekâlet verdikleri avukata, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 168inci maddesine göre yayımlanan avukatlık asgari ücret tarifesine göre ödedikleri ücretler ile belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masraflar, kesinleşmiş mahkûmiyet kararı halinde geri alınmak kaydıyla, Maden ve Petrol İşleri Genel

⁹¹ 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Kanunun 23uncü maddesiyle bu fıkradada yer alan "Bakanlıkça şerh edilmiş" ibaresi "Genel Müdürlükçe izin verilmiş" şeklinde değiştirilmiştir.

⁹² 25/11/2020 tarihli ve 7257 sayılı Kanunun 5inci maddesiyle bu fıkradada yer alan "mücavirdeki sahalara" ibaresi "işletme izni alanı dışındaki mücavir sahalara yirmi metreye kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

Müdürinin teklifi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı onayı ile karşılanabilir. Bu fikranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar MAPEG tarafından yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 18- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.) (Değişik: 29/5/2025-7549/21 md.)

MAPEG görev alanına giren konulara ilişkin her türlü tebliğatı, kayıtlı elektronik posta adresi (KEP) veya Ulusal Elektronik Tebliğat Sistemi (UETS) adresi yoluyla ilgilisine tebliğ edebilir. KEP'e yapılan tebliğatlar 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu uyarınca tebliğ edilmiş sayılır.

Bu Kanun ile 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında ruhsat ve hak sahibi olanların, aktif edilmiş tebliğata esas KEP kullanmaları zorunludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükümlülüklerini yerine getirmedikleri her üç ay için 300.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır.

Ek Madde 19- (Ek:25/3/2020-7226/15 md.)

Mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması hâlinde Bakanlık tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak bu Kanun kapsamındaki mali yükümlülüklerin ve/veya beyanların ertelenmesi ile mali yükümlülüklerin taksitlendirilmesine karar verilebilir. Bu takdirde mali yükümlülüklerle ilişkin zamanaşımı durur ve hak düşürücü süreler erteleme süresince işlevmez.

Bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi gereklidir.

Bakanlık, mücbir sebep sayılan hâller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hâli ilan etmeye ve bu sürede bu Kanunda belirlenen mali yükümlülüklerden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir nedenle hükümeten düşmüş bütün GMD (Genel maden dosyası), AR (Arama ruhsatı), İT (İlk tetkik), PRT (Proje tetkik), İR (İşletme ruhsatı), İİ (İşletme imtiyazı) safhasındaki ruhsatlar paftalardan silinerek sınırlarına bakılmaksızın otomatik olarak aramalara açılır.

Bu hüküm Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki meşhur madenlere ait ruhsatlar için de geçerlidir.

Müracaatlar Geçici 5inci maddeye göre ilan edilen günden başlayıp ilk hafta yapılacak müracaatların tamamı aynı gün yapılmış kabul edilecektir. Aramalara açılan sahaların Bakanlıkça onaylanmış listeleri ise müracaat kabul tarihinden bir ay önce ilgili dairede asılarak bütün madencilere açık tutulacaktır.

Aynı sahaya aynı anda birden fazla müracaat var ise bunlardan açık artırma şeklinde, (Değişik ibare: 21/2/2001-4629/6 md.) en yüksek bedeli ödemeyi taahhüt eden ruhsat almaya hak kazanacaktır. Bu bedeller bütçeye özel gelir yazılır.

İşletme ruhsatı ve işletme imtiyazı olan sahaların buluculuk hakkı saklıdır.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan GMD, AR, İT, PRT, İR, İİ safhasındaki bütün ruhsatlar 6309 sayılı Maden Kanununda hangi madenler için verilmişse yalnız o madenlere mahsus olmak üzere kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam ederler.

GMD safhasındaki müracaatlar bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 5 ay içerisinde ilgili daireye müracaat ederek hak sağladıkları alana tekabül eden teminatlarını kanun gereği yatırmadıkları takdirde müracaatları iptal olur.

Ruhsat süresi bitimine sekiz aydan az zaman kalmış, AR, İT, PRT safhasındaki ruhsatlar Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içerisinde gerekli teminat ve harçlarını yatırarak Yönetmelikte belirtildiği şekilde arama faaliyet raporlarını, ön işletme projesini veya işletme projesini vererek, ön işletme ya da işletme ruhsatı talebinde bulunmakla yükümlüdür.

Bu ruhsat sahipleri, ruhsat alanını ilgili daireye müracaatla bir defaya mahsus olmak üzere küçülterek işletme sınırları dahilinde girebilir.

Sahada ruhsat sahibinin bulduğu ve bunu faaliyet raporları ile tespit ve beyan ettiği başka madenler mevcut ve bu madenlere o sahada verilmiş yürürlükte bulunan başka haklar yok ise, proje verilmesi suretiyle o madenler için de ön işletme veya işletme ruhsatı şümülüne alınma hakkı doğar.

Yürürlükteki işletme ruhsatları ve işletme imtiyaz sahipleri projelerini sekiz ay içinde bu Kanunda belirtilen şartlara uygun şekilde tadel etmekle yükümlüdür. Ayrıca, faaliyet raporlarını, bilançosunu Yönetmelikte belirtildiği şekilde tanzim etmek ve Devlet hakkı, varsa buluculuk hakkı, teminat ve harçlarını bu Kanun hükümlerine göre ödemek zorundadır. Ancak ödemelerin mükerrer olanları borçtan mahsup edilir.

Süresi içinde tadelat yapmayan, vecibelerini yerine getirmeyen ruhsatlar feshedilir.

Yanlıltıcı, eksik, yanlış beyanda bulunanlar hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde gereği feshedilen ruhsatlarla ilgili alanlar, başka ruhsat yok ise otomatik olarak aramalara açılır.

O ruhsat sahasında değişik kişilere ait başka ruhsat alanları varsa ruhsat sahipleri de aralarında anlaşamazlarsa (...)⁹³ en büyük hibeyi yapan, o madenin kendi ruhsatı içinde kalan kısmının, ruhsat şümülüne alınmasına hak kazanır. Teklif ruhsat sahiplerinin yanında ilgili dairede karşılıklı beyanı ve açık artırma şeklinde yapılır.

Geçici Madde 3 – 6309 sayılı Maden Kanunu gereğince arza tatbik için ruhsat sahipleri tarafından yatırılmış olan masraf avansları bu Kanunun yürürlük tarihi itibariyle bütçeye

⁹³ Bu arada yer alan “Madençilik Fonuna” ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

aktarılır.⁹⁴

⁹⁴ Bu madde de yer alan “Madencilik Fonuna” ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 6 nci maddesiyle “bütçeye” şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 4 – (Mülga : 12/6/1987 - 3382/2 md.)

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay süre ile hiçbir maden arama ruhsatı müracaatı kabul edilmeyecektir.

Geçici Madde 6 – Vilayetler bu Kanunla ilgili işlemleri yürütebilecek şekilde gerekli doküman ve ekipmanla teçhiz edilinceye kadar maden hak ve müracaatları Ankara'daki ilgili daireye yapılır.

Geçici Madde 7 – 2840 sayılı Kanunun geçici maddesinde yer alan bor tuzları sahalarında eski ruhsat sahipleri tarafından çıkarılmış cevher, bakiye yiğinları, cüruf stokları ve pasalar üzerinde bunları çıkarılanların her türlü hakları için belirtilen 18 aylık pasa değerlendirme süresi 1986 Aralık ayı sonu olarak değiştirilmiş ve hakları ihya edilmiştir. Adı geçen malzemelerin nakliyeleri, ödenecek Devlet hakkı ile (...)⁹⁵ yapılacak beyanlar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Geçici Madde 8 – (Ek: 12/6/1987 - 3382/3 md.)

3213 sayılı Maden Kanununun yayımı tarihinden bu Kanunun yürürlük tarihine kadar Taşocakları Nizamnamesine göre aldıkları ruhsatları Maden Kanunu kapsamına intibak ettirenler, müktesep hak olarak Maden Kanunu kapsamında kalabilir. 3213 sayılı Kanun kapsamından çıkmak isteyenlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Maden Sicilinden silinmek üzere müracaat etmeleri gereklidir. Sicilden silinen haklar Taşocakları Nizamnamesi hükümlerine göre işleme tabi tutularak yürütülür.

3213 sayılı Maden Kanununun kapsamına alınması için intibak yaptırmamış olan ve Taşocakları Nizamnamesine göre verilen ruhsatların 15/6/1985'den itibaren her türlü temdit ve ruhsat verme işlemlerinin ise Taşocakları Nizamnamesine göre yürütülmesine il özel idareleri yetkilidir.

Geçici Madde 9 – (Ek : 15/6/2001 - 4683/5 md.)

Tekel Genel Müdürlüğü uhdesinde bulunan tuz işletme hakları Tekel Genel Müdürlüğü adına, bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 3078 sayılı Tuz Kanunu ve ilgili Tüzük uyarınca verilmiş veya uzatma talebinde bulunulmuş tuz işletme izinleri hak sahipleri adına, işletme izni müracaatları müracaat sahibi adına intibak ettirilir.

Yukarıdaki fikrada belirtilen hak sahipleri bu Kanunun uygulamasına dair Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde harç ve teminatlarını yatırarak ve işletme projesi vererek ilgili Daireye müracaat ettikleri takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar.

⁹⁵ Bu maddede yer alan “madencilik fon katkısı ve” ibaresi, 21/2/2001 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

Tuz Kanununa göre yatırılmış yıllık harçlar mükerrerliği önlemek için intibaktan sonra maden yıllık harçları ile mahsup edilir.

Süresi içinde intibak için başvuruda bulunulmayan haklar iptal edilir ve 30 uncu madde hükümlerine göre ihale edilir.

İntibakların yapılmasına dair esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 10 – (Ek : 15/6/2001 - 4683/5 md.)

Kaya tuzu ruhsatlarının intibakının yapılmacıği alanda maden veya göl suyu ruhsatları mevcut ise intibak, sadece tuz işletme hakkına sahip olmak kaydıyla, söz konusu ruhsat üzerine gelecek şekilde yapılır.

Geçici Madde 11 – (Ek : 15/6/2001 - 4683/5 md.)

Bu Kanunun uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirtmek üzere Kanunun yayım tarihinden itibaren altı ay içinde bir yönetmelik çıkarılır.

Geçici Madde 12 – (Ek : 26/5/2004 – 5177/25 md.)

Elektronik posta ile yapılacak müracaatların başlama tarihi Genel Müdürlükçe ilân edilir.

Geçici Madde 13 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğü'ne iade edilen veya bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iade edilmiş olup ihalesi yapılmayan sahalar, talep edilmesi halinde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'ne iade edilir.

Geçici Madde 14 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Maden ve mermer arama, ön işletme ruhsatları, işletme projesi verilen maden grubunda, Maden, Mermer, II., III. ve IV. Grup işletme ruhsatları ise işletme izninin bulunduğu grupta ruhsatlandırılır. İşletme ruhsatları, 6 ay içinde hak sağladığı diğer grup madenler için işletme izni talebinde bulunabilir. Aksi halde işletme izninin bulunduğu maden grubu dışındaki madenlere hak sağlanmaz. Farklı grplarda işletme iznine sahip işletme ruhsatları için bu grplara ruhsat düzenlenir.

IV. Grup arama ruhsat sahipleri VI. Grup kapsamındaki madenler için 6 ay içinde VI. Gruba intibak yaptmak zorundadır. Aksi halde bu ruhsatlar VI. Grup madenler için hak sağlanmaz. Bu süre içinde yapılan VI. Grup yeni müracaatlar intibaklar ile doğan haklar korunarak 6 aylık süre sonunda değerlendirilir. VI. Gruba intibak yaptıran ruhsatların IV. Grup hakları arama ruhsat süresi sonuna kadar devam eder. Arama ruhsat süresi sonunda işletme projesindeki maden grubunda ruhsatlandırılır.

Geçici Madde 15 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

5177 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile 3213 sayılı Kanun kapsamına alınan madenler için arama, ön işletme ve işletme ruhsatlarından; mermer ruhsatları II. Grup madenler, maden ruhsatları ise I (b), III., IV., V. ve VI. Gruplardan birine hak sağlar.

Geçici Madde 16 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Bu Kanunun yayım tarihinden önce işletme ruhsatı yürürlüğe girdiği halde işletme izni düzenlenmeyen ruhsatlar için ruhsat yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içinde Kanunun 7 nci maddesine göre gerekli izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Ancak bu Kanunun yayımı tarihinde 3 yıllık süresi dolmuş veya 3 yıllık sürenin dolmasına 1 yıldan az süresi kalmış ruhsatlar için söz konusu izinlerin 1 yıl içinde alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde bu ruhsatlar feshedilir.

Geçici Madde 17 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce arama ruhsatı almaya hak kazanan müracaatlar ve mevcut arama ruhsatları, arama ruhsat süresi bakımından 3213 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önce kazanılmış haklar dikkate alınarak işlemleri yürütülür.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren yapılan müracaatlarda hak sağlayanlardan iki ay içinde harç ve teminatını yatırınlar, ön inceleme raporu, maden arama projesi ve mali yeterlilik raporunu, yönetmelik yayımlandıktan sonraki bir ay içinde vermek zorundadır.

Geçici Madde 18 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

II. Grup arama ruhsat sahipleri, II (a) Grubu madenler için işletme ruhsatı almak istemeleri halinde, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde Kanunun 24 üncü maddesine göre işletme ruhsat talebinde bulunmak zorundadır. Bu sürede işletme ruhsat talebinde bulunmayan II. Grup arama ruhsatları II (a) Grubuna hak sağlamaz, II (b) Grubu maden ruhsatı olarak değerlendirilir. Ancak II (a) Grubu maden işletme ruhsatları talebi halinde II (b) Grubu madenler için hak sağlar.

Geçici Madde 19 – (Ek: 10/6/2010-5995/18 md.)

Bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde çıkarılır ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 20 – (Ek: 4/7/2012-6353/16 md.)

2840 sayılı Kanuna ekli listedeki linyit ruhsatları ile daha sonra bu sahalarla birleştirilmek suretiyle 2840 sayılı Kanun kapsamına dahil olan linyit sahaları, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

Ruhsat bedelinin tamamlattırılması:**Geçici Madde 21 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Mevcut ruhsatların ruhsat bedeli yatırma yükümlülüğü 1/1/2016 tarihinde başlar. Ruhsat bedelinin süresinde yatırılmaması hâlinde 13 üncü madde hükümleri uygulanır. Ruhsat bedelleri yatırılan ruhsatların, ruhsat teminatları iade edilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte teminat iradı yapılması gereklmesine rağmen yapılamayan veya teminat irat işlemleri başlatılıp sonuçlandırılamayan işlemler için bu Kanuna göre uygulanmamış teminat iradı kadar idari para cezası uygulanır.

Teminat iradı işlemleri nedeniyle iptal durumuna gelmesine rağmen iptal edilmeyen ruhsatların iptal işlemleri sonuçlandırılır.

7 nci madde kapsamındaki izinler:**Geçici Madde 22 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, 24 üncü maddenin on birinci fıkrası gereğince 7 nci maddeye göre alınması gereklili olan izinler ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlarla ilgili diğer izinler için müracaat edilmiş olmasına rağmen süresi içinde izinleri alınamamış ruhsatlar ile anılan izinlerin süresi içinde alınarak Genel Müdürlüğe verilememeyen ruhsatlar hakkında 30.000 TL idari para cezası uygulanır. İdari para cezası yatırılan ruhsatlar iptal edilmez, bu ruhsatlar hakkında 24 üncü maddenin on birinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Mevcut rödövans sözleşmeleri:**Geçici Madde 23 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Mevcut rödövans sözleşmelerinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde rödövans sözleşmesi ile yapılan madencilik faaliyetleri durdurulur.

Kamu kurum ve kuruluşları ile iştirakleri hariç olmak üzere, yer altı kömür madenciliğine dair rödövans sözleşmeleri sona erdirilmeyen ruhsat sahalarının süre uzatım talepleri kabul edilmez.

Mevcut ruhsat müracaatları:**Geçici Madde 24 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce müracaatı yapılmış ancak işlemleri tamamlanmamış, harç ve ruhsat teminatları yatırılmamış ruhsat müracaatları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ruhsat bedelinin ödenmesi hâlinde, ruhsat işlemleri müracaat tarihindeki mevzuat hükümlerine göre tamamlanır. Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay süreyle II. Grup (b) ve IV. Grup maden ruhsat müracaatları alınmaz.

Mevcut teknik nezaretçiler:**Geçici Madde 25 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Teknik nezaretcisi bulunan ancak daimi nezaretcisi bulunmayan sahalarda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde daimi nezareçinin atanması zorunludur. Bu süre içinde teknik nezareçinin istifa etmesi veya azledilmesi hâlinde ise daimi nezareçi derhâl atanır.

Birinci fikradaki yükümlülükler uymayan ruhsat sahiplerine 30.000 TL idari para cezası verilir ve ruhsat sahasındaki maden işletme faaliyetleri durdurulur.

VI. Grup maden ruhsatlarının IV. Gruba alınması:**Geçici Madde 26 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Yürürlükteki VI. Grup maden ruhsatları IV. Grup olarak ruhsatlandırılır. Aynı alanda IV. Grup maden ruhsatı bulunması hâlinde IV. Grup ve VI. Grup maden ruhsatlarının işlemleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki kazanılmış haklarına göre yürütülür. Ruhsatların birbirleri ile çakışmaması hâlinde, yürürlükteki VI. Grup maden ruhsatları, IV. Gruptaki alan sınırlamasına uymak kaydıyla tüm madenlere hak sağlar.

Mevcut kalker, kalsit ve dolomit ruhsatları:**Geçici Madde 27 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

100 hektardan büyük kalker, kalsit ve dolomit ruhsat sahaları Genel Müdürlükçe incelenerek uygun bulunan görünür ve muhtemel rezerv alanlarına proje ile talepte bulunulması durumunda, 100'er hektarlık alanlar hâlinde II. Grup (a) bendi maden işletme ruhsatı verilir.

İşletme ruhsatlarının süresi:**Geçici Madde 28 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan işletme ruhsatları, 24 üçüncü maddenin üçüncü fikrasında belirtilen toplam ruhsat süresi bakımından eski hükümlere tabidir.

Yer altındaki maden işlerinde maliyet artışlarının ödenmesi:**Geçici Madde 29 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)(Değişik:30/5/2019-7176/8 md.)**

Bu Kanun kapsamında;

a) Yer altındaki maden işlerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının yer altındaki maden işlerine ilişkin 11/9/2014 tarihi itibarıyla, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında devam eden sözleşmeler ile bu Kanun kapsamındaki rödovans sözleşmesi ile çalışan rödovansıllara,

b) Kanunun 2 nci maddesinde sayılan IV. Grup madenlerden “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerinin ruhsat sahibi olarak isettikleri yer altı maden işletmeleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının iştiraklerinin 11/9/2014 tarihinden önce sözleşmeye bağlanarak isettirdikleri yer altı maden işletmelerinde çalışan rödovansıllara,

4857 sayılı Kanunun 41 inci, 53 üncü ve 63 üncü maddelerinde 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile ek 9 uncu maddeyle oluşan maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin destek verilebilir. Destek tutarları belirlenirken kömür fiyatlarının değişimi de dikkate alınabilir. Bu destekler Genel Müdürlük bütçesine konulan ödeneklerden karşılanır. Maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu usul ve esasların uygulanma süresi Cumhurbaşkanıca belirlenir.

Geçici Madde 30 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)

Bu Kanunla getirilen yetkilendirilmiş tüzel kişilere ilişkin uygulamalar, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra yürürlüğe girer. Bu süre içinde bu Kanuna göre verilmesi gereken faaliyet raporları, projeler ve her türlü teknik belgeler ile ilgili olarak 3213 sayılı Kanunun bu Kanundan önceki hükümleri uygulanır.

Bu bir yıllık süre içinde, teknik nezaretçinin görevinin herhangi bir nedenle sona ermesi hâlinde, teknik nezaretçinin tüm görev ve yetkileri bu sürenin sonuna kadar daimi nezaretçi tarafından yürütülür.

Geçici Madde 31- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün ve Mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (mülga Genel Müdürlükler) çalışmalarının yürütülmesinde kullanılan taşınırlar, taşıtlar, araçlar, gereçler ve malzemeler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve diğer dokümanlar, mülga Genel Müdürlüklerin kadrosunda bulunan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi memurlar ile sözleşmeli personel ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tâbi personel, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle MAPEG'e devredilmiş sayılır.

Birinci fikraya göre devredilmiş sayılan personelden;

a) Memurlar, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) adına ihdas edilmiş sayılan aynı unvanlı kadrolara bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.

b) 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fikrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personel, pozisyonlarıyla birlikte MAPEG'e devredilmiş sayılır.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğünden önce mülga Genel Müdürlükler adına yapılmış mevcut sözleşmeler ve protokoller MAPEG'e devredilmiş sayılır. Genel Müdürlükler tarafından yapılmış olan sözleşme ve protokoller ile ilgili dava ve icra takipleri dahil olmak üzere mülga Genel Müdürlüklerin leh ve aleyhine açılmış davalar ve icra takiplerinde MAPEG kendiliğinden taraf sıfatı kazanır.

Bu maddenin uygulanması sırasında teşkilat, personel, kadro, demirbaş devri ve benzeri hususlarda ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir.

Devir işlemleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile MAPEG tarafından belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ve bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde tamamlanır.

Mülga Genel Müdürlükler mevzuatta yapılan atıflar MAPEG'e yapılmış sayılır.

Geçici Madde 32– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Kapatılan Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne ilişkin mevcut mevzuatın bu maddenin yayılmış olduğu tarihte yapılan MAPEG'in kuruluşuna ilişkin düzenlemelere aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına, ilgili mevzuat yürürlüğe girinceye kadar, devam olunur.

Geçici Madde 33– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğünün ve Mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün görev alanına ilişkin açılmış olan davalar ve icra takipleri ile 1/1/2019 tarihine kadar açılacak olan davalar ve icra takipleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı avukatlarında yürütülmeye devam olunur. 1/1/2019 tarihinden itibaren dava dosyaları ve icra takipleri MAPEG'e devredilir. Bu süre, Bakan onayıyla 6 aya kadar uzatılabilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem ilgili idareler adına yapılmış sayılır.

(İptal ikinci fikra: Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 Tarihli ve E: 2018/117, K: 2023/212 Sayılı Kararı ile.)

Mülga Genel Müdürlüklerin görevlerine ilişkin olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce yapılmış iş ve işlemler sebebiyle açılacak davalar MAPEG'e yöneltilir.

Geçici Madde 34– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

Mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüklerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yardımcısı ve Uzmanı kadrolarında çalışanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde talep etmeleri halinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında durumlarına uygun kadrolara atanırlar, aksi halde Maden ve Petrol İşleri Uzman Yardımcısı veya Maden ve Petrol Uzmanı kadrolarına atanmış sayılır.

(İptal ikinci fikra: Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 Tarihli ve E: 2018/117, K: 2023/212 Sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 35– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 Tarihli ve E: 2018/117, K: 2023/212 Sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 36– (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.)

MAPEG'in yapılandırılması tamamlanıncaya kadar, MAPEG tarafından yapılması gereken görevler ve hizmetler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ve mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüklerinin mevcut birimleri ve personeli ile yürütülür. Yeniden yapılanma sürecinde görevler ve hizmetler ile ilgili yaşanacak tereddütler hakkında karar vermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir.

Geçici Madde 37- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/118 md.) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 Tarihli ve E: 2018/117, K: 2023/212 Sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 38- (Ek:14/2/2019-7164/22 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ruhsat süresinin bitimine bir yıldan daha az süre kalan ruhsatlar için 24 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen altı aylık süre hükmü uygulanmaz.

24 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ruhsat sürelerini aşan şekilde temdit edilmiş ruhsatlar temdit süresi sonuna kadar geçerli olup bu ruhsatlar azami ruhsat sürelerini aşacak şekilde temdit edilemez. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ruhsat süresi bitmiş olup sonuçlanmamış temdit talepleri ise 24 üncü maddenin üçüncü fıkrasındaki azami ruhsat sürelerini aşacak şekilde ruhsat süresinin bitiş tarihinden itibaren beş yılı aşmayacak şekilde temdit edilebilir.

Geçici Madde 39- (Ek:14/2/2019-7164/22 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce V. Grup maden ruhsat sahaları için 16 ncı maddenin onbirinci fikrası kapsamında verilen zaruri üretim ve/veya pasa değerlendirmeye izinleri iptal edilir. IV. Grup madenlerin işletme izin alanlarıyla V. Grup madenlerin işletme izin alanlarının çakışması durumunda, V. Grup madenlerin işletme izin alanları taksir edilir.

Geçici Madde 40- (Ek:14/2/2019-7164/22 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş işletme ruhsatlarındaki mümkün ve muhtemel rezerv alanlarının, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren IV. Grup maden işletme ruhsat sahalarında on yıl (...)⁹⁶ içinde Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre kaynak ve/veya rezerv haline getirilmeyen alanlar taksir edilir. Bu kapsamdaki işletme ruhsatlarında mümkün ve muhtemel rezerv alanlarının Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre kaynak ve/veya rezerv haline getirilmesine yönelik yapılacak faaliyetlerde 17 ncı maddenin dokuzuncu fikrası hükmü uygulanır. Bu kapsamdaki işletme ruhsatlarında, işletme izin alanı dışında kalan alanlarda görünür rezervin tespitine yönelik yapılacak arama faaliyetlerinde alınması gerekliliğin arama ruhsatları ile aynı hükümlere tabidir.

Geçici Madde 41- (Ek:14/2/2019-7164/22 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş işletme ruhsatlarının maden işletme faaliyetleri yapılamayacak nitelikteki küçük alanları ruhsat sahibinin ve/veya bu alana mücavir ruhsat sahibinin talebi üzerine Genel Müdürlükçe taksir edilebilir. Bu kapsamda oluşan ihalelik sahalar taksir edildiği ruhsatın mücaviri sayılmaz.

Geçici Madde 42- (Ek:14/2/2019-7164/22 md.)

31/12/2019 tarihi dahil bu tarihten önce düzenlenmiş işletme ruhsatları için ödenmesi gereken 2020 yılı işletme ruhsat bedeli hesaplanırken, ruhsatın yürürlükte kaldığı takvim yılı sayısı (RS) bir (1) olarak alınır. 31/12/2019 tarihine kadar 6592 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile değişik 13 üncü maddesi hükümleri uyarınca arama ve işletme ruhsat bedeli alınmaya devam olunur.

Geçici Madde 43 – (Ek:30/5/2019-7176/9 md.)

14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla Devlet hakkı oranlarına ilişkin olarak bu Kanunda yapılan değişiklikler 2018 yılı Devlet hakkı beyan, tahakkuk ve tahsilatlarında uygulanmaz.

⁹⁶ 2/5/2024 tarihli ve 7501 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle bu fikrada yer alan “, diğer grup maden işletme ruhsat sahalarında beş yıl” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Geçici Madde 44 – (Ek:30/5/2019-7176/10 md.)

28/2/2019 tarihinden önce Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan kaynak veya rezerv raporları olan madenler için bu maddenin yayımından itibaren altı ay içerisinde Genel Müdürlüğe başvurulması halinde, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne buluculuk hakkı verilir.

Geçici Madde 45- (Ek:19/7/2025-7554/11 md.)⁹⁷

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ruhsat sahibi veya rödövansı olan gerçek veya tüzel kişiler tarafından ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak üzere yürütülen madencilik faaliyetlerinin tapuda zeytinlik olarak kayıtlı veya fiili olarak üzerinde zeytinlik bulunan bu Kanuna ekli Harita ve Koordinat Listesi sınırları içindeki alanlara denk gelmesi ve faaliyetlerin başka alanlarda yürütülmesinin mümkün olmaması durumunda, madencilik faaliyeti yürütülecek kısımdaki zeytin ağaçlarının maden sahalarının bulunduğu ilçe ve il sınırlarına öncelik vermek suretiyle taşınmasına, sahada madencilik faaliyetleri yürütülmesine ve bu faaliyetlere ilişkin geçici tesisler inşa edilmesine kamu yararı dikkate alınarak Bakanlıkça izin verilebilir.

Zeytin ağaçlarının taşınmasından kaynaklanan tüm masraf ve taleplerden madencilik faaliyeti yürütmesi yönünde lehine karar verilen kişi sorumludur. Zeytin ağaçlarının taşınmasının mümkün olmadığı durumlarda ise ilgili sahada madencilik faaliyetleri yürütülmesine ve bu faaliyetlere ilişkin geçici tesisler inşa edilmesine kamu yararı dikkate alınarak Bakanlıkça izin verilebilmesi için, iznin öncesinde aralarında biyolog ve ziraat mühendisinin de bulunduğu uzman kişilerden alınan görüşler doğrultusunda Bakanlıkça belirlenecek alanda dikim normlarına uygun, faaliyet yürütülecek alan ile eş değer büyülükte izin verilecek maden sahalarının bulunduğu ilçe ve il sınırlarına öncelik verilmek suretiyle taşınan ve taşınamayan zeytin ağacı sayısının en az iki katı zeytin ağacı ile oluşan zeytin sahası tesis edilmesi zorunludur.

Bu madde kapsamında zeytinlik olarak kayıtlı alanlar veya fiili olarak üzerinde zeytinlik bulunan alanlarda madencilik faaliyeti yürütülen her yıl için, bu sahaların rehabilitasyon çalışmalarını temin etmek üzere ruhsat sahibinden işletme ruhsat bedeli kadar ayrıca tahsilat yapılır. Bu sahalar madencilik faaliyetlerinin öncesinde sahada bulunan zeytin ağacı sayısı ile aynı sayıda zeytin ağacı dikilerek rehabilite edilir. Zeytin ağaçlarının taşınması ile zeytin sahası tesis edilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Bu madde kapsamında, yeni tesis edilecek zeytin bahçeleri ile taşınacak zeytin ağaçları için Hazine taşınmazlarına ihtiyaç duyulması halinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca uygun görülenler veya maden sahalarının bulunduğu il sınırlarında kamu iktisadi teşebbüslerine ait taşınmazlardan ilgili kamu iktisadi teşebbüsünce uygun

⁹⁷ 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Kanunun 11inci maddesiyle bu Kanuna ekli haritalar ile listeler eklenmiştir. Bu harita ve listeleri görmek için 24/7/2025 tarihli ve 32965 sayılı Resmî Gazete'ye bakınız.

görülenler, zeytinliği kamulaştırılan taşınmaz maliklerinden talep edenlere 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değerin yüzde biri üzerinden yirmi yıl süre ile doğrudan kiralanabilir. Kira süresi sonunda bakım yükümlülüklerini yerine getirdiği tespit edilen ve talepte bulunan kiracıların kira süresi onar yıl süreyle uzatılabilir.

Geçici Madde 46- (Ek:19/7/2025-7554/12 md.)

13 üncü madde gereği çevre ile uyum teminatı, teminat mektubu olarak verilmiş olan ruhsatlarda, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren herhangi bir bildirim yapılmaksızın bir yıl içerisinde teminat mektuplarındaki kayıtlı tutar kadar bedelin rehabilitasyon bedeli hesabına nakden yatırılması zorunludur. Aksi takdirde teminat mektupları nakde çevrilerek rehabilitasyon bedeli hesabına aktarılır. Karşılığında nakden ödenen ruhsatlara ait teminat mektupları ruhsat sahiplerine iade edilir.

Çevre ile uyum teminatı ödenmeyen ruhsatlara ilişkin talepler, teminatlar nakden yatırılana kadar değerlendirilmeye alınmaz.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce tahsil edilen ve bu madde kapsamında tahsil edilecek çevre ile uyum bedeli ve nakdi çevre ile uyum teminatları rehabilitasyon bedeli hesabına aktarılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte olan ruhsatların çevre ile uyum ve ruhsat bedellerinin hesaplanması ve tahsilinde, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki ilgili hükümler 1/1/2026 tarihine kadar uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük:

Madde 53 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 54 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Ek: 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanun ile) (Değişik:14/2/2019-7164/13 md.)

(1) SAYILI TABLO
ARAMA RUHSAT BEDELLERİ

Grubu	Hektar Başı Alınacak Bedel (TL)
II (b)	40
III	15
IV (a)	10
IV (b)	10
IV (c)	10
IV (ç)	10
V	10
Denizlerdeki III. ve IV. Gruplar	1

2.000 hektar üzeri alana sahip arama ruhsatlarından ruhsat bedeli 2.000 hektara göre alınır. Arama ruhsat taban bedeli ve hektar başı alınacak bedel, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde her yıl artırılır.

ARAMA RUHSAT BEDELİNİN HESAPLANMASI

$$\mathbf{ARB=Ta+(A \times Hb)}$$

ARB= Arama ruhsat bedeli (TL)

Ta= Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan arama ruhsat taban bedeli (TL)

A= Ruhsat alanı (hektar)

Hb= Hektar başına alınacak bedel (TL)

(Ek: 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanun ile) (Değişik:14/2/2019-7164/13 md.)

(2) SAYILI TABLO
İŞLETME RUHSAT BEDELLERİ

Grubu	Hektar Başına Ahnacak Bedel (TL)	Katsayı
I (a)	1.500	6,62
I (b)	520	6,62
II (a)	267	4,48
II (b)	380	4,48
II (c)	267	4,48
III	55	3,21
IV (a)	36	3,21
IV (b)	36	3,21
IV (c)	36	3,21
IV (ç)	20	3,21
V	100	3,21
Tamamı Denizlerdeki III	28	3,21
Tamamı Denizlerdeki IV	18	3,21

35.000 hektar üzeri alana sahip ruhsatlardan işletme ruhsat bedeli 35.000 hektara göre alınır.
İşletme ruhsat taban bedeli ve hektar başına alınacak bedel her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı nispetinde her yıl artırılır.

İŞLETME RUHSAT BEDELİNİN HESAPLANMASI

$$\dot{I}RB = [TBi + (Hb \times A)] \times [1 + (RS/100 \times (K+RS/100))] \times [0,7]^{98}$$

İRB= İşletme ruhsat bedeli (TL)

TBi= Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan işletme ruhsat taban bedeli (TL)

Hb= Hektar başına alınacak bedel (TL)

A= Ruhsatın alanı (hektar)

RS= Ruhsatın yürürlükte kaldığı takvim yılı sayısı (yıl) (Ruhsatın düzenlendiği yıl bir olarak alınır)

K= İşletme ruhsatının bulunduğu grup ve madenin cinsi dikkate alınarak belirlenen ve tabloda yer alan katsayı

⁹⁸ 19/7/2025 tarihli 7554 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu tabloda yer alan “ $\dot{I}RB = [TBi + (Hb \times A)] \times [1 + (RS/100 \times (K+RS/100))] \times [0,7]$ ” ibaresinden sonra gelmek üzere “ $\times [0,7]$ ” ibaresi eklenmiştir.

(Ek: 4/2/2015 tarihli ve 6592 sayılı Kanun ile) (Değişik:19/7/2025-7554/13 md.)

(3) SAYILI TABLO

Devlet Hakkı Oranı (%)	ALTIN \$/oz	GÜMÜŞ \$/oz	PLATİN \$/oz	BAKIR \$/t	KURŞUN \$/t	ÇINKO \$/t	ALÜMİNYUM \$/t	URANYUM OKSİT \$/lb
1	<800	<10	<500	<5000	<1000	<1000	<1000	<20
2	801-900	11-12	501-600	5001-5300	1001-1175	1001-1250	1001-1150	21-30
3	901-1000	13-14	601-700	5301-5600	1176-1350	1251-1500	1151-1300	31-40
4	1001-1100	15-16	701-800	5601-5900	1351-1525	1501-1750	1301-1450	41-50
5	1101-1200	17-18	801-900	5901-6200	1526-1700	1751-2000	1451-1600	51-60
6	1201-1300	19-20	901-1000	6201-6500	1701-1875	2001-2250	1601-1750	61-70
7	1301-1400	21-22	1001-1100	6501-6800	1876-2050	2251-2500	1751-1900	71-80
8	1401-1500	23-24	1101-1200	6801-7100	2051-2225	2501-2750	1901-2050	81-90
9	1501-1600	25-26	1201-1300	7101-7400	2226-2400	2751-3000	2051-2200	91-100
10	1601-1700	27-28	1301-1400	7401-7700	2401-2575	3001-3250	2201-2350	101-110
11	1701-1800	29-30	1401-1500	7701-8000	2576-2750	3251-3500	2351-2500	111-120
12	1801-1900	31-32	1501-1600	8001-8300	2751-2925	3501-3750	2501-2650	121-130
13	1901-2000	33-34	1601-1700	8301-8600	2926-3100	3751-4000	2651-2800	131-140
14	2001-2100	35-36	1701-1800	8601-8900	3101-3275	4001-4250	2801-2950	141-150
15	2101-2400	37-39	1801-2100	8901-9800	3276-3800	4251-5000	2951-3400	151-180
16	2401-2700	40-42	2101-2400	9801-10700	3801-4325	5001-5750	3401-3850	181-210

17	2701-3000	43-45	2401-2700	10701-11600	4326-4850	5751-6500	3851-4300	211-240
18	3001-3300	46-48	2701-3000	11601-12500	4851-5375	6501-7250	4301-4750	241-270
19	3301-3600	49-51	3001-3300	12501-13400	5376-5900	7251-8000	4751-5200	271-300
20	3601-3900	52-54	3301-3600	13401-14300	5901-6425	8001-8750	5201-5650	301-330
21	3901-4200	55-57	3601-3900	14301-15200	6426-6950	8751-9500	5651-6100	331-360
22	4201-4500	58-60	3901-4200	15201-16100	6951-7475	9501-10250	6101-6550	361-390
23	4501-4800	61-63	4201-4500	16101-17000	7476-8000	10251-11000	6551-7000	391-420
24	4801-5100	64-66	4501-4800	17001-17900	8001-8525	11001-11750	7001-7450	421-450
25	≥5101	≥67	≥4801	≥17901	≥8526	≥11751	≥7451	≥451

Devlet hakkının olduğu döneme ait Londra Borsası ortalama değeri esas alınır.

Devlet hakkının olduğu döneme ait Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ortalama döviz kuru değeri esas alınır.

Borsada işlem görmeyen madenler için Bakanlıkça açıklanan fiyatlar esas alınır.

Virgülden sonraki küsuratlı rakamlar en yakın onluk rakama yuvarlanır.

4/6/1985 TARİHLİ VE 3213 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:

1) 26/5/2004 tarih ve 5177 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay süre ile I.Grup (a) bendi madenler için işletme ruhsatı müracaatı ile dokuz ay süre ile I.Grup (b) bendi madenler için işletme ruhsatı, II.Grup, III.Grup ve IV.Grup madenler için arama ruhsatı, V.Grup madenler için sertifika müracaatları kabul edilmez. Maden Kanununun bu Kanun ile değişik 14 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen, kamu kurum ve kuruluşlarında yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi yapıların inşasında kullanılacak hammadde izinlerinin alınması bu kısıtlamaya tâbi değildir. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sıralaması kur'a ile belirlenir. İlk hafta içerisinde yapılan müracaatlardan işletme ruhsat harcı kadar müracaat harcı alınır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş;

a) Mermer arama ruhsatları bir yıl uzatılır. Maden arama ruhsatlarında ise talep halinde süre beş yıla tamamlanır.

b) Ön işletme ruhsatları süresi sonuna kadar devam eder. Bu süre içinde arama ruhsatı hukuku hükümleri uygulanır.

c) Arama ruhsat süresi bitmiş olup ön işletme ruhsat talebinde bulunulan sahaların harç ve teminatlarının üç ay içinde yatırılması halinde mermer ruhsatları için bir yıl, maden ruhsatları için iki yıl süreli arama ruhsatı verilir. Süresi içinde harç ve teminatları tam olarak yatırılıp müracaatta bulunulmayan haklar iptal edilir.

d) İşletme ruhsat talepli sahaların işlemleri, talep tarihindeki kanun hükümlerine göre yürütülür.

e) Dolomit işletme izin alanları Maden İşleri Genel Müdürlüğüince incelenerek belirlenecek görünür ve muhtemel rezerv alanlarına II. Grup ruhsat verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihale edilmek üzere ilân edilen sahaların ihale işlemleri, ilân tarihindeki yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Bu ihaletlerden alınan ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş ruhsatlar, Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak Maden Kanununun uygulanmasına dair yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ruhsat sahibinin talebi ile bir defaya mahsus olmak üzere işletme ruhsat alanı rezerv kaybına neden olmayacak şekilde, ekonomik olarak ayrı işletilmesinin imkân dahilinde olması ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından da uygun bulunması halinde, en fazla dört ayrı ruhsata bağlanabilir.

Bor tuzu ruhsat sahalarının rezervi (görünür+muhtemel) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren beş yıl içerisinde ilgili kamu kuruluşu tarafından belirlenir ve bu alanlar üzerine aynı grup ruhsat verilmez. Bu ruhsatlar Maden Kanununun bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinde belirtilen alan sınırlamasına tâbi değildir.

Bor tuzu ruhsatlarını işletmekle görevli kamu kuruluşuna, sahalarında yapılacak arama çalışmalarından sonra terk edilen veya taksir edilen alanlar, sicil kayıtlarına işlenerek Maden Kanununun ilgili maddelerine göre 2000 hektarı geçmeyecek alanlar şeklinde ihale edilir. Daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsat sahalarında, yürürlük tarihinden itibaren, mermer ruhsat sahalarında üç yıl, maden ruhsat sahalarında ise beş yıl içerisinde ruhsat sahipleri sahalarındaki rezerv alanlarını (görünür+muhtemel) belirleyerek Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu süreler sonunda görünür ve muhtemel rezerv alanı olarak belirlenmeyen alanlar taksir edilir.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce verilmiş işletme ruhsatları, bu Kanunla kapsama alınan madenler için hak sağlamaz. Mevcut ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile, bu Kanunla kapsama alınan madenler için arama ve ön işletme ruhsatları hak sağlar. Bu şekilde hak sağlayan I. Grup (a) bendi madenlerin ruhsatları da Genel Müdürlük tarafından verilir.

Ruhsatlı ve ruhsat talepli sahaların bu Kanun ile ilgili işlemlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 2 - Bu Kanun ile Maden Kanunu kapsamına alınan madenler için Taşocakları Nizamnamesine göre verilmiş yürüyen ruhsatların intibakı yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarı ile Taşocakları Nizamnamesine göre süresi içinde temdit talebinde bulunulmuş ruhsatlar ile ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan Taşocakları Nizamnamesine göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılır.

Valilikler, il sınırları içindeki taşocağı ruhsatlarını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, hak sahibi, sınır koordinatları, cinsi, süresi, ruhsat alanı, mülkiyet durumu ve diğer bilgileri ile birlikte Maden İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Ruhsat sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde harç ve teminatını yatırarak; I. Grup (a) bendi madenler için faaliyet alanının koordinatları ile il özel idarelerine, diğer grup madenler için işletme projesi ile Maden İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat ederek Maden Kanununa intibak yaptırmak zorundadır.

Taşocağı ruhsatlarının faaliyet koordinatları ile ruhsat koordinatlarında farklılık olması durumunda, valiliklerin görüşü alınarak intibak yapılır.

Çimento, kireç fabrikası veya asfalt üretim tesisinden herhangi birine sahip olan taşocağı ruhsat sahipleri, bu Kanuna intibaklarında mevcut taşocağı intibak alanlarını bir defaya mahsus olmak üzere azami 50 hektarı geçmeyecek şekilde genişletme talebinde bulunabilir. Genişletme talebinde bulunulan alanda maden veya mermer ruhsatı bulunmaması halinde, genişletme elli hektarı geçmeyecek şekilde Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülecek alan kadar yapılır.

Süresinde intibakı yaptırılmayan ruhsatlar iptal edilir.

Geçici Madde 3 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ruhsat sahipleri tarafından yatırılan yolluk avansları, genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Geçici Madde 4 -Jeotermal kaynaklar ve mineralli sularla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapılmıncaya kadar bu kaynaklara ilişkin faaliyet izni verilmeden önce Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşünün alınması zorunludur. Talepler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne incelettilir. Uygun bulunmayan faaliyetlere izin verilmez.

Jeotermal kaynaklar ve mineral suların bulunduğu yerlerde; bu kaynakların işletilmesi ve değerlendirilmesine yönelik tesisler için ihtiyaç duyulan araziler, çevresinde bulunan arazilere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması şartıyla, kullanım şekline ve niteliğine ve vasfına bakılmaksızın bu amaçla kullanılmak üzere tahsis edilir.

Jeotermal kaynak ve mineralli su sahalarında kaynak koruma alanlarının belirlenmesi zorunlu olup, bu alanlara ilişkin öngörülen tedbirlerin uygunluğu ve denetlenmesi Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılan incelemeler sonucunda, faaliyetlerin bilim ve tekniğine, kaynağın ve çevrenin korunmasına ve koruma alanları için öngörülen tedbirlere uygun yürütülmeliğinin tespiti halinde, alınacak tedbirler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar bu tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde faaliyetlere izin verilmez.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün almış olduğu buluculuk hakları saklıdır. Ayrıca Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yatırım programları çerçevesinde yaptığı çalışmalar ile kaynak varlığını ortaya çıkardığı alanların veya sondaj ile elde ettiği akışkanın bulucusu olarak tescil edilir.

Geçici Madde 5 - 26.3.1322 tarihli mülga Maadin Nizamnamesi veya 17.6.1942 tarihli ve 4268 sayılı Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanun hükümleri gereğince içmece, maden suları, ılıca ve kaplıcalara verilmiş işletme imtiyazı süreleri, imtiyaz sahibince bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde temdit projesi verilerek temdit talebinde bulunulması halinde projenin niteliğine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yirmi yıla kadar uzatılabilir. Devlet hakkı olarak yıllık cironun % 1'i alınır. Ayrıca geçmiş yıllara ait temettü hissesine mahsup edilmek üzere ilk yılı cironun % 10'u da Devlet hakkı olarak alınır.

Geçici Madde 6 -4683 sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanunun yürürlük tarihi olan 26.6.2001 tarihinden önce, tuz işletme izni için müracaat edilmiş, ihalesi yapılmakla birlikte, TEKEL Yönetim Kurulu tarafından ihalesi onaylanmamış tuzlalarla ilgili ihaleler onanmış sayılır.

Geçici Madde 7 -10.6.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanunun eki listedeki demir ruhsatları 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilir.

Geçici Madde 8 -Bu Kanunun uygulamasına ilişkin tüm yönetmelikler Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içinde çıkarılır.

**3213 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
TARIHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3213 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3382	2, Geçici Madde 4, Geçici Madde 8	25/6/1987
4424	Ek Madde 1	5/8/1999
4629	3, 14, 10, 16, Geçici Madde 2, Geçici Madde 7, 34	1/1/2002 tarihinden geçerli olmak üzere 3/3/2001
4683	2	26/6/2001
5177	2, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 46, 47, 49, Ek Madde 1, 2, 3, 4, 5, Geçici Madde 12	5/6/2004
5446	9 ve Ek madde 6	4/1/2006
5686	47	13/6/2007
5995	2, 3, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 29, 30, 31, 32, 47, Ek Madde 7, 8, Geçici Madde 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	24/6/2010
6353	Geçici Madde 20	12/7/2012
Anayasa Mahkemesinin 24/5/2012 tarihli ve E.: 2011/110, K.: 2012/79 sayılı Kararı	Ek Madde 1	21/7/2012 tarihinden başlayarak bir yıl sonra

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3213 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6552	Ek Madde 9	11/9/2014
6592	2, 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 24, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 46, 47, Ek Madde 1, Ek Madde 6, Ek Madde 7, Ek Madde 10, Ek Madde 11, Geçici Madde 21, Geçici Madde 22, Geçici Madde 23, Geçici Madde 24, Geçici Madde 25, Geçici Madde 26, Geçici Madde 27, Geçici Madde 28, Geçici Madde 29, Geçici Madde 30, (1), (2), (3) sayılı Tablolar	18/2/2015
6661	Geçici Madde 29	1/1/2016 tarihinden geçerli olmak üzere 27/1/2016
6719	2, Ek Madde 12	17/6/2016
6745	Ek Madde 13, Ek Madde 14	7/9/2016
6770	Geçici Madde 29	27/1/2017
7020	15, 29, 47	27/5/2017
7061	9, 17, 24, Ek Madde 1	5/12/2017
7103	30, Ek Madde 15, Geçici Madde 29	27/3/2018
KHK/700	7, 9, 14, 24, 47, 49, 50, Ek Madde 1, Ek Madde 3, Ek Madde 14, Geçici Madde 29	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andıçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
KHK/703	35, 47, Ek Madde 16, Ek Madde 17, Ek Madde 18, Geçici Madde 31, Geçici Madde 32, Geçici Madde 33, Geçici Madde 34, Geçici Madde 35, Geçici Madde 36, Geçici Madde 37	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andıçerek göreve başıldığı tarihte (9/7/2018)

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3213 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7164	1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 24, 29, 30, 32, 35, 43, 44, 46, 47, Ek Madde 1, Ek Madde 7, Ek Madde 15, Geçici Madde 38, Geçici Madde 39, Geçici Madde 40, Geçici Madde 41, Geçici Madde 42, Ekli (1) Sayılı Tablo, Ekli (2) Sayılı Tablo, Ekli (3) Sayılı Tablo	14 üncü maddesine bağlı ekli (3) sayılı tabloya ilişkin değişiklik 1/1/2019 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, 13 üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ile maddeye bağlı ekli (1) ve (2) sayılı tablolara ilişkin değişiklikler ve Kanuna eklenen geçici 42 nci madde 31/12/2019 tarihinde, Diğer maddeleri yayımı tarihinde (28/2/2019)
7176	47, Geçici Madde 29, Geçici Madde 43, Geçici Madde 44	12/6/2019
7226	Ek Madde 19	1/1/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde (26/3/2020)
7257	13, 24, Ek Madde 1, Ek Madde 15	2/12/2020
7451	3	10/4/2023
7501	24, Geçici Madde 40	28/2/2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde (11/5/2024)
	47	11/5/2024
Anayasa Mahkemesinin 7/12/2023 Tarihli ve E: 2018/117, K: 2023/212 Sayılı Kararı	Geçici Madde 35	4/6/2024
	Geçici Madde 33, Geçici Madde 34, Geçici Madde 37	4/6/2025
7549	Ek Madde 16, Ek Madde 17, Ek Madde 18	4/6/2025
7554	3, 7, 8, 13, 14, 16, 17, 24, 30,	24/7/2025

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3213 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
	Geçici Madde 45, Geçici Madde 46, Ekli (2) Sayılı Tablo, Ekli (3) Sayılı Tablo	